

Keski-Suomen Maanpuolustaja

Keski-Suomen reservipiirien lehti • www.ksmaanpuolustaja.fi • Nro 1, maaliskuu 2022 • 41. vuosikerta

**Sota iski Eurooppaan
24.2.2022**

Sujuvaan arkeen ja
huolettomaan huomiseen

Me olemme täällä, kun tarvitset neuvoja
unelmien saavuttamiseen tai apua arjen
raha-asioihin. Tervetuloa meille!

op.fi/keski-suomi

OP Keski-Suomi

Keski-Suomen Maanpuolustaja 1/2022

41. vuosikerta

Poimintoja tästä lehdestä:

* Maailma muuttui - oletko valmis?	4
* Aggressiivinen harhauttaja ja laajentumishakuinen Venäjä	5
* Oltermannin hiihto 76. kerran Keski-Suomessa	7 - 10
* Sota iski Eurooppaan	12 - 16
* Siltasen patteristo saa muistomerkin Jyväskylään	17
* Paikallispuolustusta harjoiteltiin	27
* Talvisota: Hyökkäys Koukunniemeen 6. - 7.12.1939	28 - 29

Ajankuva/Ilkka Toivanen
Julkaistu Savon Sanomissa 11.2.2022

PÄÄKIRJOITUS

Maailma muuttui – oletko valmis?

24.2.2022 heräsimme todellisuuteen, jota useimmat meistä eivät voineet uskoa tapahtuvan 2020-luvulla. Venäjän joukot hyökkäsivät Ukrainaan useasta suunnasta. Hyökkäystä oli edeltänyt jo keväästä 2021 alkanut joukkojen ja kaluston siirtäminen Ukrainan rajalle. Eskalaatiota valmistellut aggressiivinen propaganda ja disinformaatio johti täysin oikeudettomasti aloitettuun sotaan.

Samainen propagandakone on jautanut salakavalasti jo kauan. Kylvään eripuraa siemeniä mieliimme ja myrkyttään rakentavan faktapohjaisen keskustelun yhteiskunnassamme. Kaikkein, missä eripuraa siemen on alkanut itää, on tarjottu lisää lannoitetta. Sinne, missä rikkaruohoja pyritään torjumaan, on isketty disinformaatiolla. Rakentavaan ja faktapohjaiseen keskusteluun pyrkinneet ovat pyritty hiljentämään.

Ei niin pahaa, ettei jotain hyvääkin. Ukrainan sota on johtanut läntisen kulttuurin rivien yhdistymiseen. Viime päivien tapahtumat ovat herättäneet ihmiset ja organisaatiot avaamaan silmänsä totuudelle. Asioiden syitä ja seurauksia on alettu näkemään laajemmalla väriskaalalla, syy-seuraussuhteita ymmärtämään paremmin. Vapautta ja demokratiaa ollaan valmiita puolustamaan.

Ukrainan sodan nostama epävarmuus on näkynyt nopeana kiinnostuksen lisääntymisenä reserviläistointia kohtaan. Oma henkilökohtaista valmiutta halutaan parantaa. Tähän tarpeeseen pystymme vastaamaan. Jäsenistössämme on erittäin kovaa osaamista ja kokemusta niin varautumisen kuin sotilaallisten valmiuksien kouluttamiseen ja kenttäkelpoisuuden kehittämiseen. Haastan jäsenemme ja toimintaamme tukevat organisaatiot yhteisiin ponnistuksiin koulutustapahtumien määrien nostamiseksi. Ihmisten henkilökohtaisten taitojen ja tietojen lisääntyminen parantaa yhteiskuntarauhaa ja maanpuolustustahtoa.

Suomen itsenäisyyttä on kyseenalaistettu ja uhattu. Se, miten tähän vastamme yhteiskuntana, määrittää tulevaisuutemme. Ukrainan ja Venäjän välisessä sodassa näemme, miten vaikea tilanne on, kun yksin joutuu taistelemaan kooltaan ylivoimaista vastustajaa vastaan. Vaikka demokraattisissa yhteiskunnissa myötätunto on Ukrainan kansan puolella, kynnys puolustusliittoon kuulumattoman maan sotilaalliseen auttamiseen näyttää olevan äärimmäisen korkea. Haluammeko jäädä vastaavaan asemaan vai vahvistaa asemaamme liittoutumalla osaksi puolus-

tusliittoa? Mitä demokraattisesti valittu valtionjohtomme asiasta päättääkin, toivon päätöksen perustuvan rakentavan ja faktapohjaisen keskustelun analyysiin. Henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että Pohjois-Atlantin puolustusliitto NATO:n jäsenyys tarjoaa Suomen kansalle parhaan turvatakuun itsenäisyytemme ja demokratiamme säilyttämiseksi. Viime aikojen tapahtumat ovat todistaneet, että naapurimme johtoon ei ole uskomisen. Pitäkäämme rivimme yhdistyneinä ja lujana.

Tätä kirjoittaessani kello on ylittänyt keskiyön ja joukko ympärilläni on hiljennyt. Useimmat meistä saavat levähtää hetken ja latautua huomisen tehtäviin. Osa jatkaa tehtäväänsä päivystäen tilannetta, valmiina reagoimaan tilanneilmoituksiin ja johtamaan joukkoja. Olen harjoituksessa kouluttautumassa tehtäväni itsenäisen Suomen puolustusvoimissa. Osana joukkoa, joka turvaa meidän arkemme. Käyn nukkumaan levollisena.

*Mika Pakkanen
Puheenjohtaja
Keski-Suomen Reserviupseeriipiiri ry*

KOLUMNI

Aggressiivinen harhauttaja ja laajentumishakuinen Venäjä

Neuvostoliiton perintöä ihannoiva ja Pietari Suuren jalanjalkia tavoitteleva Venäjän aggressiivinen ja laajentumishakuinen johto on suunnannut tavoitteensa Euroopan suunnassa Mustalta mereltä Itämerelle ulottuvalle alueelle. Toiminnassa ei kaihdeta mitään keinoja. Musta käännetään valkoiseksi ja päinvastoin kansainvälisten lakien ja sopimusten vastaisesti.

Venäjä on synnyttänyt vaarallisen konfliktin, jonka seurauksista se ei tunnu välittävän. Ovathan terrori, joukkotuhonnat ja jopa kansanmurhat olleet maan ja sen edeltäjien käytössä.

Todellisuuden- ja suhteellisuudentajunsa menettänyt Venäjän johto leikittelee suursodan sytyttämisellä. Venäjä on muka vihollisten ympäröimä, ja siksi se puolustaa itseään (hyökkäämällä?).

Tämän tapaisia valheellisia väitteitä Venäjältä on esitetty pitkään. Suomen kannalta mielenkiintoinen väite on Pietarin turvallisuusvaje.

Pietarihan oli vanha suomalainen asuinpaikka Viipurin tapaan silloisessa Ruotsin valtakunnassa. Pietarin tieltä saivat väistyä Jänissaarella, Ristisaarella, Kivisaarella ja Korpisaarella sijainneet viitisenkymmentä suomalaiskylää. Peruskivi laskettiin 16.4.1703 suomalaiselle Jänissaarelle.

Vuonna 1712 Venäjän pääkaupungiksi nimetty Pietari perustettiin vieraan valtion eli Ruotsin maaperälle. Erikoinen tapaus maailmanhistoriasa! Nimittäin Inkeri ja sen alueella ollut Pietarihan kuuluivat vuoden 1721 Uudenkaupungin rauhaan asti Ruotsiin.

Samalla rakennettiin tulevaisuuden turvallisuusuhka, joka suuntautuu omaan pääkaupunkiin – jos näin halutaan Venäjällä nähdä. Ja miksi ei haluta, sopiihan se hyvin disinformaatioksi. Tätä uhkaa on sittemmin käytetty menestyksellisesti, vaikka pääkaupungiksi tuli myöhemmin Moskova.

Samoin toistellaan käsitystä Venäjän geostategisista ”legitiimeistä” intresseistä Suomenlahden pohjukassa. Totta kai kaikilla valtioilla on omat intressinsä. Miksi juuri Venäjän intressejä toistellaan totuuksina?

Suomen alueen kautta mikään ei saa siis uhata Pietaria. Suomella olisi ikään kuin vastuu naapurimaansa kaupunkialueen turvallisuudesta?

Tämä ajatus on Suomessa nieltä ja sisäistetty. Venäjä on tässä onnistunut. Se on ”legitimoinut” rajojensa ulkopuolisten alueiden käytön rajoitukset ja suhtautumisen sisäiseen turvallisuuteensa aggressiivisesti (ulkomaiset agentit).

Onko suurvallan ”legitiimi” etu vahvempi kuin pienen valtion legitiimi oikeus?

Usein toistellaan toistakin ”totuutta”: maantieteelle emme voi mitään, tai historiaa emme voi muuttaa. Toki niitä voidaan muuttaa! Koskaanhan ei voi tietää, mitä Venäjän historiassa sen valtiojohdon toimenpitein kulloinkin tapahtuu!

*Prikaatikenraali evp
Hannu Luotola
Saarijärvi*

Hyvät Keski-Suomen Maanpuolustajan lukijat!

Sunnuntaina 13. maaliskuuta Jyväskylän kaupunginkirkon kelloja soitettiin 105 kertaa talvisodan päättymisen muistoksi. Yksi kellonlyönti talvisodan joksikin taistelupäivän muistoksi.

Aseet vaikenivat 13.3.1940

82 vuotta sitten, 13.3.1940 klo 11.00 päättyivät talvisodan taistelut kaikilla rintamilla. Vaikeiden neuvottelujen jälkeen rauhansopimus oli solmittu edellisenä yönä Moskovassa. Tunti sopimuksen voimaan astumisen jälkeen, klo 12.00 puhui ulkoministeri Väinö Tanner Suomen kansalle radion välityksellä. Ulkoministeri ylisti Suomen armeijan ja kotirintaman kestävyttä. 14.3.1940 päiväkäskyssä ylipäällikkö Mannerheim puolestaan osoitti kenttäarmeijan sotilaille seuraavat sanat: ”Sotilaat! Olen taistellut monilla tantereilla, mutta en ole vielä nähnyt vertaisianne sotureita.” Koko maailman ihmeteltäväksi jäi se tosiseikka, että Suomi onnistui tärkeimmässä tavoitteessaan ja säilytti itsenäisyytensä.

Rauhanehtojen mukaisesti Suomi joutui luovuttamaan Neuvostoliitolle noin kymmenen prosenttia maa-alueesta. Lisäksi Hankoniemi luovutettiin Neuvostoliitolle vuokra-alueeksi. Kotinsa menetti yli 400 000 suomalaista Suomenlahden saarilta Petsamoon yltävältä alueelta. Suomalaisten

Talvisodan muisto elää ja on ajankohtainen

tappiot olivat yli 26 000 kaatunutta ja kadonnutta ja kymmeniä tuhansia haavoittuneita. Vihollisen tappiot olivat moninkertaiset. Keski-suomalaisia talvisodassa kaatui tai katosi melkein 1500. Talvisodan aikana nykymuotonsa saaneet sankarihautausmaat ovat tänään osa suomalaista kulttuurimaisemaa.

Suomi taisteli yksin suurvaltaa vastaan

Suomi oli varautunut sotaan Neuvostoliittoa vastaan, mutta ei ollut varautunut taistelemaan yksin suurvaltaa vastaan. Taistelutahto ei tietenkään yksin riittänyt, vaan Puolustusvoimissa ja Suojeluskunnissa tehty kehitystyö, asevelvollisten koulutus sekä loppusyksyllä 1939 tehty poliittinen päätös liikkeen kannallepanosta olivat ratkaisevan tärkeitä. Talvisota ei nimittäin olisi ollut vältettävissä. Nykytulkinnan mukaan Neuvostoliitto olisi pyrkinyt valtaamaan Suomen, vaikka maamme johto olisi myöntynyt kaikkiin sotaan edeltävissä neuvotteluissa esitettyihin vaatimuksiin.

Talvisota alkoi 30.11.1939 ilman edeltävää sodan julistusta. Karjalan Kannaksella vastarinta lujittui ja pian saatiin tietoja voittoaistista taisteluista Tolvajärvellä ja Suomussalmella. Taipaleessa puolustus kesti koko sodan ajan. Merialueilla rannikkopuolustus piti vihollisen suuret sota-alueet loitolla ja tuki tykistötulella maarintaman taisteluja. Myöhemmin linnakesaarten hallinnasta taisteltiin verisesti. Ilmassa ilmapuolustus osoitti taktisen etevämyytensä ja aiheutti viholliselle moninkertaiset tappiot omiin verrattuna.

Vastoin vihollisen odotuksia sodasta ei tullut lyhyt ja voitokas, vaan Suomen nopea valta-

us epäonnistui jo heti alkumetreilla. Suomen kenttäarmeija oli perustettu ja ryhmitetty jo YH:n aikana ja suomalaisten koulutus ja taktiikka sekä vähäinen materiaali soveltuivat vallitseviin olosuhteisiin. Taistelutahto kesti ankarimmissakin olosuhteissa ja vastoin Neuvostoliiton odotuksia, suomalaiset puolustivat maataan yhtenäisenä. Talvisodan muistomitalin sanat ”Kunni” ja ”Isänmaa” on taiten valittu.

Talvisodan muisto elää kotimaassa ja ulkomailla

Talvisodan muisto ja perintö ovat vuosikymmenten saatossa muodostuneet osaksi suomalaisuutta. Kokemukset rintamalta, evakkotaipaleelta tai vaikkapa muistot menetetyistä kotiseudusta kulkevat perintönä lukuisissa kodeissa. Yleistietoa olevan lausahduksen ”Kollaa kestä” tuntevista läheskään jokainen ei todennäköisesti ole ainakaan vielä lukenut Erkki Palolammen klassikkoteosta. Tarkka-ampuja Simo Häyhän nimi puolestaan tunnetaan laajalti myös muiden kuin sotahistorian harrastajien ja kansainvälisen tarkka-ampujayhteisön parissa. Yrjö Jylhän klassikkoteos Kiirastuli puolestaan antaa meille sodan kokemattomille sukupolville runomittaisa autenttisen kuvan Taipaleen taistelujen olosuhteista. Lisäksi monet entiset suomalaisrauhanturvaajat tietävät kokemuksesta, että esimerkiksi yhdysvaltalaisella tai pakistanilainen kollega saattaa tuntea Suomalaisen ja Raateen tien taistelut yksityiskohtaisesti.

Talvisodan muisto on ajankohtainen

Talvisota ja sen päättymisen muisto ovat monin tavoin ajankohtaiset. Kuten 1930- ja 40-lukujen taitteessa, on Suomen turvallisuusympäristö tänään muutoksessa, jonka lopputulosta voimme vain arvailla. Euroopassa käydään tällä hetkellä sotaa, jonka Venäjän Federaatio aloitti ilman sodan julistusta. Talvisodan suomalaisten tavoin ukrainalaisten taistelutahtoa ihaillaan tänään kautta maailman. 1940-luvun suomalaisevakkosten lailla lukemattomat ukrainalaiset ovat joutuneet jättämään kotinsa vailla varmuutta kotiinpaluusta.

Puolustusvoimain komentaa lainaten, ”sota Ukrainassa on valtava tragedia ja kaikkia seurauksia emme vielä tiedä. Mutta, se minkä tiedämme, on se, että olemme varautuneet ja harjoitelleet maamme puolustusta yhteiskuntana ja sotilaallisesti jo vuosikymmenien ajan.” Täällä Keski-Suomessa paikallispuolustusharjoitus päättyi viime perjantaina.

Jyväskylän Kirkkopuiston laidalla oleva jyrä Taipaleen taistelujen muistomerkki paljastettiin itsenäisyyspäivänä 1940 ensimmäisenä suomalaisena talvisodan muistomerkkinä. Sotamarsalkka Mannerheim ei päässyt tilaisuuteen, mutta lähetti paljastustilaisuuteen sähkönen. Siinä luki: ”Seisokoon patsaanne kautta aikojen yhtä vankkana kuin puolustukseenne oli järkkymätön”. Sotien ajan ylipäällikön sanat ovat yhtä ajankohtaiset tänään kuin vuonna 1940.

*Everstiluutnantti
Yrjö Lehtonen
Keski-Suomen aluetoimiston
päällikkö*

76. Oltermannin hiihto Keski-Suomessa

Keski-Suomen Rykmentti järjestäjänä

Keuruulla toiminut Keski-Suomen Rykmentti sai Oltermannin hiihdon järjestelyvastuun vuonna 1996. Keurusselän jäältä lähtenyt viesti eteni Keurusseudulla ja maali oli rykmentin kuntotalon edustalla. Järjestäjä oli tyly isäntä muille. Keski-Suomen Rykmentti nimittäin voitti silloisen pääsarjan.

Muutamana edeltävänä vuonna keuruulaiset sijoittuivat sijoille 6.–7. ja kukaan ”asiantuntija” ei osannut odottaa näin hienoa suoritus- ta heiltä. Toisin kävi ja hiihdon maalissa aamulla klo 5 silloinen Oltermanni, Iltäisen Maanpuolustusalueen komentaja kenraaliluutnantti Ilkka Ilmola (kuvassa keskellä), sai vastaanottaa rykmentin joukkueen ankkurin kapteeni Tapani Keskitalon hänelle lukeman viestin. Rykmentin tyytyväinen komentaja eversti Heino Pikkukan- gas sai oltermannin onnittelutaputuksen.

Oltermannin hiihdon historiaa

*Päätoimittaja
Tapio Paappanen*

Oltermannin hiihdolla on pitkät perinteet. Viestiä välitettiin hiihtäen ensimmäisen kerran vuonna 1933, minkä jälkeen sitä on järjestetty yhtäjaksoisesti vuodesta 1951 lähtien kunnes koronapandemia esti kilpailun vuonna 2020. Nykyisin kilpailua järjestävät vuosittain Maavoimien joukko-osastot eri puolilla Suomea.

Oltermanni on kyläpäällikkö. Viestiä kuljetetaan kylästä kylään oltermannille. Siinä perusidea Oltermannin hiihdolle. Jokainen kilpailuun osallistuva joukkue laatii oman viestinsä oltermannille.

1930-luku

Ensimmäisen kerran ajatus Oltermannin hiihdosta puettiin kirjalliseen muotoon maaliskuun 15. päivänä 1933. Tuolloin 3. Divisioonan Esikunta julkaisi komentajansa eversti A.S. Heikinheimon allekirjoittaman asiakirjan koskien Oltermannin hiihtoa. Hiihto liitettiin uutena tapahtumana divisioonan jo ai-

kaisemmin viettämiin talviurheilupäiviin. Tarkoituksena oli 3. Divisioonan joukko-osastojen sotilaallisen ja urheilullisen hiihtotaidon kehittäminen.

Ensimmäinen kilpailu hiihettiin välillä Hamina – Mikkelin. Kun Pohjois-Savon rykmentin ankkuri Pauli Pitkänen saapui maaliin Mikkelin kaupungintalon edustalle, häntä kannusti noin parin tuhannen katselijan joukko. Oltermanni hiihrettiin vielä neljä kertaa, ennen kuin talvisota katkaisi perinteen.

1950-luku

Vuoden 1950 loppupuolella 3. Divisioonan komentaja kenraalimajuri Pietari Autti käski alaisensa valmistelevaan Oltermannin hiihdon uutta tulemistä. Vuoden 1951 Oltermanni hiihrettiinkin Lappeenrannasta Haminan kautta Kouvolaan, jonne 3. Divisioonan Esikunta sotien jälkeen oli sijoitettu. Tästä eteenpäin Oltermannin

miehet ovat katkeamattomana ketjuna toimittaneet viestin perille vuosi vuodelta ja taipale taipaleelta. Kenraaliluutnantti

Pietari Autti on ainoa kilpailun Oltermannina toiminut, joka on sodan ajan ansioista palkittu Mannerheim-ristillä.

Reserviläisiä lähdössä vuoden 1996 kilpailuun.

Pietari Aleksanteri Autti

1893–1959, kenraaliluutnantti 1953

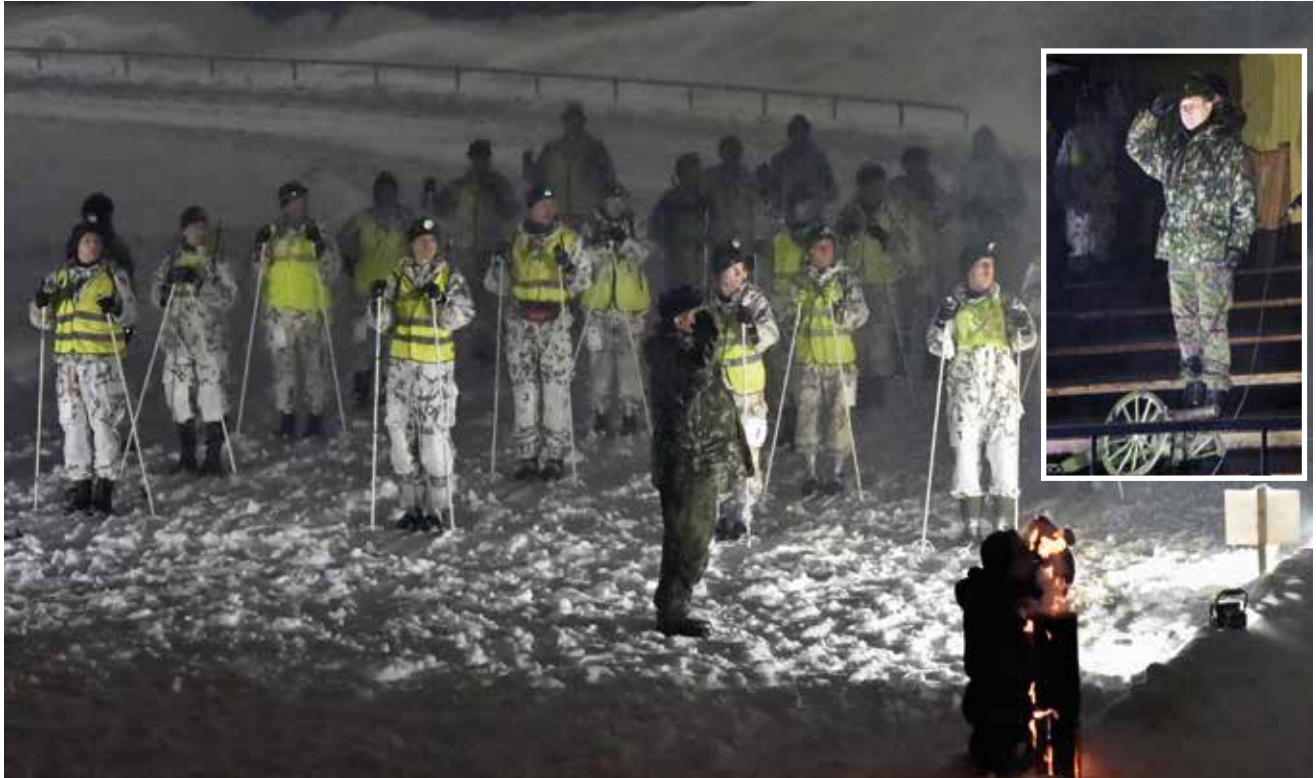
Talvi- ja jatkosotien rykmentin komentaja (JR 39 ja JR 8)

Mannerheim-ristin ritari n:o 51 vuonna 1942

3. Divisioonan komentajana Kouvolaan 1948–1953 (SA-kuva everstinä)

76. Oltermannin hiihto Keski-Suomessa

Tapio Paappanen

Lähtöön aikaa pari minuuttia. Kilpailun johtaja everstiluutnantti Yrjö Lehtonen ilmoitti kilpailijajoukon oltermanni kenraalimajuri Kim Mattsonille Keuruun keskusurheilukentällä.

Kim Mattsonin kuva: Markku Piilemä/Suur-Keuruu

Räntäsateessa kärkeen ja karkuun

Päätoimittaja
Tapio Paappanen

Lähtö "ammuttiin" Keuruulla torstaina 17.2. klo 19.30 ja ampujana toimi majuri evp Jukka Salonen. Räntäsade tiheni koko ajan ja ensimmäiset viestin viejät saivat vastaansa varsinaisen "saakelin" kun he ponnistivat osuudelleen läpi sateen ja jätkänkynntilöiden valaiseman Keuruun urheilukentän etusuo-

ran. Reitti kulki kolmen kunnan läpi: Keuruu – Multia – Petäjävesi – Uurainen – Jyväskylä. Valtakunnallinen koronatilanne rajoitti osallistujien määrää niin, että varsinainen A-sarja ei toteutunut. Järjestettiin vain B-sarja, johon osallistui 11 joukkuetta reserviläispiireistä eri puolelta Suomea ja Maanpuolustuskorkeakoulusta kadettien joukkue. Kilpailun järjestelyvastuu oli Panssariprikaatilla ja kilpailun johtajan toimi Keski-Suomen aluetoimiston päällikkö everstiluutnantti Yrjö Lehtonen.

Kilpailun rakenteesta

- Oltermannin hiihdossa hiihdetään noin 70–90 kilometrin matka kaksiosaisena takaa-ajona. Hiihdettävän reitin pituus on noin 85 km riippuen joukkueiden reitinvalinnoista, kertoi ratamestari everstiluutnantti evp Teijo Oksanen.

Kyseessä on viestihiihdon omainen kilpailu, jossa kullakin osuudella on joukkueesta hiihtopari, pl ankkuriosuus. Hiihtäjien varusteina ovat sotilassukset ja -sauvat sekä ase. Vaatehuksena on lumipuku.

Kuhunkin joukkueeseen kuuluu johtaja, varajohtaja, kymmenen hiihtäjää, huoltaja ja kuljettajat. Tiedustelu- ja valmisteluvaiheessa joukkue tiedustelee, valmistelee ja merkitsee reitin maastoon. Kilpailun ensimmäisessä osassa joukkue käyttää neljä - viisi hiihtoparia ja saapuu välimaaliin.

Toinen osa alkoi seuraavan päivän aamuna kello 8.00 takaa-ajokilpailuna. Takaa-ajokilpailuun lähdettiin kärjen osalta niillä aikaeroilla, jotka olivat muodostuneet ensimmäisessä osassa. Yli 60 minuuttia kärjelle hävinneet joukkueet lähtivät yhteislähdöllä kello 9.00. Viestin toi maaliin kunkin joukkueen ankkuri, joka luki edustamansa joukkueen viestin kilpailun Oltermannille.

Keski-Suomen joukkue

Joukkueen kokoonpano oli: ltn Alkio Sakari, väap Helander Markus, ylik Huotari Pertti, alik Häkkinen Janne, korpr Häkkinen Kalle, kapt Impolla Aki, kers Jelonen Henri, kers Kaario Kimmo, väap Klemettinen Vesa, pio Leppäsalmi Topi-Samuel, ylik Pietikäinen Simo, yliv Pynnönen Jarkko, väap Ru-

sanen Petri, alik Sulkula Anton, kapt Väisänen Juha. Joukkueen huoltaja oli Pynnönen, kuljettajina Impolla ja Pietiläinen, varahiihtäjä oli Väisänen.

Oltermannin kehotussanat

Maavoimien esikuntapäällikkö, kenraalimajuri Kim Mattson lausui kilpailijoille toiveen tuoda kukin viesti perille Herpmanin poikien muistomerkkin sanoin: "Vaeltaja ole valmis, kuntoasi kerran kysytään".

Oltermannin mukaan kilpailu on Puolustusvoimien hienoin sotilasurheilutapahtuma. Se on arvostettu, vaativa ja raskas. Tapahtuma haastaa tekemään päätöksiä ja johtajaratkaisuja. Asiat on hoidettava yhdessä ja voittajia ovat kaikki, jotka saavat tuotua viestin perille.

76. Oltermannin hiihto Keski-Suomessa

Tunnelmia Keski-Suomen suorituksesta

Petri Rusanen

Vuoden 2021 syksyllä sain puhelinsoiton Hietasen Pertulta koskien Oltermannin hiihtoa. Hän ehdotteli, että aloittaisin kasaamaan Oltermannin hiihdon joukkuetta edustamaan Keski-Suomen reserviläisiä. Itselläni osallistumisia oli puhe- lun saatuaani toistakymmentä kappaletta. Ensimmäiset Oltermannin hiihdot suoritin jo vuosikymmeniä sitten Suur-Savon joukkueessa ja Keski-Suomessa palasin Oltermannin hiihdon pariin vuonna 2015 kun maakuntakomppania halusi kokea Oltermannin hiihdon elämyksen ensimmäistä kertaa. Itselleni päätös kasata joukkuetta oli oikein mieluinen.

Joukkue kokoon

Joukkueen kokoaminen oli kohtalaisen helppoa koska perimmäinen ajatus oli rakentaa joukkue hiihtolajien aktiivikilpailijoista. Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta joukkue oli valmiina joulukuussa. Joulukuun aikana pidimme yhden lähiopetus illan Oltermannin hiihdon saloista ja toisen, ajan henkeen sopien etänä. Osallistujia riitti mukavasti kumpaan-kin tilaisuuteen.

Ilmasotakoululta ja aluetoimistosta hiihtovälineet saatamme aloitimme harjoittelun SA-suksilla. Kaiken kaikkiaan

järjestin neljä yhteistä hiihto- harjoitusta ja yhden privaat- tiharjoituksen. Täytyy todeta, että harvoin olen nähnyt noin valtavasti innostuneita sotilas- urheilijoita kuin tänä vuonna. Monelle uudelle joukkueeseen osallistuvalla SA-sukset olivat yllätys lähinnä painon, luiston ja hiihtämisen hankaluuden suhteen.

Ensimmäinen ilta

Joukkueella oli onnea, sillä kukaan ei sairastunut ennen Oltermannin hiihtoa ja kun 16. päivä helmikuuta koitti, totesin joukkueen olevan hyvässä kunnossa taistelemaan jopa mitalista. Ensimmäisen kilpailupäivän iltana saimme joukkueen puhuttelussa perusohjeet, reitin ja nipun karttoja reittisuunnittelua varten. Joukkueen varajohtajan (Juha Väisänen) kanssa totesimme, että tänä vuonna nopean reitin löytäminen ei tulisi olemaan helppoa. Lisäksi tulevien päivien säätila ennusti rankkaa lumisadetta.

Kello alkoi olla jo puoliyön paremmalla puolella, kun saimme reitit valmiiksi seuraavan päivän tiedustelua varten. Pientä väsymystä saattoi olla ilmassa, mutta hyvä suunnittelu kannatti.

Lunta oli valtavasti

Tiedustelupäivän aikana olosuhteet olivat haasteelliset. Lunta tuprutti kaatamalla ja suurin osa Keuruun ja Tikkakosken välillä olevista teistä oli arviolta 10–20 senttimetrin lumipeitteessä. Lumen määrä metsissä oli valtava. Tämän vuoksi tulevana yönä tapahtuvaa kilpailua ajatellen harkitsimme vahvasti reitin siirtämistä isoille, vähän paremmin auratuille teille.

Toinen ilta

Kilpailun lähtölaukaus ammuttiin Keuruulla, toisen kilpailu-

päivän illalla. Aloittajina Keski-Suomen reserviläisjoukkueessa olivat Kimmo Kaario ja Pertti Huotari. Molemmat heistä olivat vanhoja konkareita ja toivat viestiä varsin mainioissa asemissa. Joukkueen hankiosuudelle meillä oli laittaa Vesa Klemmetsinen ja Markus Helander. Pieniä välineongelmia heille aiheutti illan aikana muuttunut keli, mutta raa'alla voimalla pysyimme kilpailun taistelussa hyvin mukana.

Kolmannelle osuudelle si- joitimme nuorta voimaa. Antton Sulkula ja Kalle Häkkinen alkoivat ottaa kärkeä kiinni ja vaihtoon tullessaan olimmekin jo hyvissä asetelmissa. Näitä miehiä ei lumipyry haitannut ja kun olin itse Topi Leppäsalmen kanssa ottamassa heiltä viestiä vastaan, olivat miehet kuin vasta aloittaneet. Joukkueessa alkoi olla jo pientä jännitystä ilmassa.

Oma osuuteni

Parinani tänä vuonna oli Topi Leppäsalmi. Teimme Ilmasotakoulun kasarmilla huolelliset valmistelut ja mietimme, miten oman osuutemme hiihdon osalta selvitämme. Vaihtoehtoina oli mennä pelkästään luistellen, tasatyöntäen tai jopa perinteistä tekniikkaa käyttäen. Yön edetessä muistelin päivällä merkattua reittiämme ja lumen paljoutta. Itse kävin kurkistelemassa useaan otteeseen säätilaa tuvan ikkunoista, ja aika ajoin lunta tuli melkein vaakatasossa. Ei tuntunut helpolta kisata. Kilpailussa pysyimme hyvin kärjen vauhdissa ja se antoi hyvät valmiudet seuraavalla osuudella siirtyä viestin kärkitaiste- luihin.

Viimeinen pari

Viimeinen pariosuus, jossa viestinviejinä olivat Janne Häkkinen ja Henri Jalonen oli jo- takin sellaista mitä en pitkään

Viimeisen pariosuuden hiihtäneet Janne Häkkinen (vas.) ja Henri Jalonen.

76. Oltermannin hiihto Keski-Suomessa

Petri Rusanen

Keski-Suomen reserviläispiirin joukkue

Henkilöt vasemmalta oikealle:

Juha Väisänen, Pertti Huotari, Vesa Klemettinen, Santeri Aikio, Anton Sulkula, Kimmo Kaario, Topi Leppäsalmi, Petri Rusanen, Simo Pietikäinen, Markus Helander, Aki Imppola.

Polviasennossa vasemmalta oikealle:

Kalle Häkkinen, Henri Jalonen, Janne Häkkinen, Jarkko Pynnönen.

Kovan kisan jälkeen vapautuneita ilmeitä Keski-Suomen reserviläispiirin joukkueessa.

aikaan ole nähnyt ja kokenut. Matkan varrella muistan saneloneeni oman joukkueen muille henkilöille, että nyt kannattaa katsoa kaksikon menoa niin pitkään kuin mahdollista. Voi olla, että tuon kaltaista hiihtosuoritusta ei pääse toistamiseen näkemään.

Edellä olevat joukkueet tulivat viestin edetessä selkää edellä vastaan ja saatoivat jopa huomata pienimuotoista paniikkia edellä hiihtävillä joukkueilla, kun Keski-Suomen reserviläisten valot alkoivat lähestyä. Suoritus oli vailla vertaa. Janne ja Henri ottivat viestin kärjen lähes kiinni välimaaliiin tultuaan. Keski-Suomen reserviläiset olivat tämän osuuden lopussa palanneet Oltermannin viestin voittokamppailuun, niin monen vuoden jälkeen. Välimaalissa pari totesi, että matka lopui kesken!

Vauhdin mallia muille

Väkevällä kaksikolla oli sen verran voimia vielä jäljellä, että sijoitimme heidät seuraavana aamuna viimeisen osuuden alkuun, antamaan vauhdin mallia muille joukkueille sekä valmistamaan hyvät lähtöasetelmat joukkueemme ankkurille.

Ankkuri Santeri Aikio lähti tuomaan joukkuetta kohti

maalia ja onnistui siinä hyvin. Viimeisellä rastilla noin kilometri ennen maalia joukkueita oli Keski-Suomi, Suur-Savo, Pirkanmaa ja Pohjois-Karjala. Harmittavan takaiskun koimme, kun viimeisen rastivälin toteutus ei ankkuriltamme täysin onnistunut.

Mitalisija ei ollut kaukana

Kaikesta huolimatta Keski-Suomen paluu kamppailuun Oltermannin viesti voitosta oli tapahtunut. Pientä harmia aiheutti mitalisijoilta tippuminen neljänneksi, mutta se omalta osaltaan kasvatti joukkueen tahtoa osallistua kilpailuun uudestaan. Moni kertoi hakevansa revanssia tulevana vuonna. Tämä ei jää tähän...

Joukkueen toiminta vaatii ammattitaitoisia kuljettajia. Aki Imppola ja Simo Pietikäinen saavat erikoismaininnan ajosuorituksestaan vaativissa olosuhteissa. Kiitos myös Pynnösen Jarkolle joukkueen huoltamisesta.

Oltermannin viesti oli tänäkin vuonna haasteellinen ja niin sen pitää sotilasurheilussa olla. Joukkueen palaute viestistä oli positiivinen. Tätä kokemusta ei voi ostaa rahalla ja sitä muistellaan vielä kiikkustuolissakin.

Eila Keinonen

Viesti on tullut maaliin ja ankkuri ilmoittaa siitä Oltermannille.

Eila Keinonen

Oltermanni, kenraalimajuri Kim Mattson ja Helsingin ankkuri Marko Nikkanen maalissa. Kisan tulokset alla:

1. Suur-Savo
2. Pirkanmaa
3. Pohjois-Karjala
4. Keski-Suomi
5. Kymenlaakso
6. Pohjois-Savo

7. Lappi
8. Kanta-Häme
9. MPKK
10. Päijät-Häme
11. Etelä-Karjala
12. Helsinki

Kimmo Sorkon tietokirjat

Päätoimittaja
Tapio Paappanen

Kuvassa ovat kaikki filosofian maisteri, tietokirjailija Kimmo Sorkon omat ja yhteistyöteokset, yhteensä 35 kappaletta.

Omia, Sorkon kokonaan kirjoittamia teoksia ovat nuorimmasta (2020) vanhimpaan (1988):

Laurilan verikoirat 2
Mainilan miehet
Korpisoturipataljoona
Ohdanvahti

Kovan onnen osasto
Velun korpisota
Laurilan verikoirat 1
Sillan Patteristo Taipaleen taisteluissa
Taipaleen päiviä
Vornan taistelutaival

Talvisodan tiukin puolustuslinja;
Kempin rykmentti;
Suvannon salpa;
Linjoja ja linnoituksia;
Arvon jatkosota;
Keskisuomalaisten Taipale;
Eversti Blickin kevytjoukko;
Seiskan sotatie;
Kivääri, kirves, puukko ja pakki;
Kolmen rintaman rykmentti.

Yhteistyöteoksia on 14 kappaletta. Parhaillaan on työn alla Kevyt Osasto 1:n historiateos ”Kulosaaresta Karjalan kannakselle”.

Reino Linna

– Vakaasti väylällä –

Asemakatu 4 a
40100 JYVÄSKYLÄ
(014) 411 0000
mikael.juujarvi@lakiluotsit.fi

LAKILUOTSIT

Canon
Business Center JKL

Viherlandia
www.viherlandia.fi

huld
Beyond Tomorrow
huld.io

Saman katon alla

PrintHaus
www.printhaus.fi

Kysy tarjous!

SATA-PIRKAN PAINOTALO OY
www.sata-pirkanpainotalo.fi

Esitteet / Lehdet / Julisteet / Lomakkeet / Kuoret

TUPASWILLA
PAREMMAN OLOIN PERINNEKYLÄ

Kokoukset, juhlat ja ohjelmapalvelut
Maailman suurin savusauna
Zil, KraZ ja NASU –safarit upeilla reiteillä
Ränssintie 5, 41370 Kuusa, Laukaa
tupaswillla.fi 020 7 410 100

Martti J. Kari 21.2.2022:

Sodankäynnin korkein taito on voittaa vastustaja ilman yhtään taistelua

Kiinalaisen filosofin **Sun Tzun** teosta Sodankäynnin taito luettaan kaikissa sotakouluissa. Toisena oppikirjana käytetään **von Clausewitzin** teosta Sodasta. Clausewitzin teesi ”sota on politiikan jatkamista toisin keinoin” näkyy Venäjän nykyisessä toiminnassa. Se käyttää taitavasti asevoimia poliitiikkansa jatkamiseen. Sotilaallisen uhan aikana Venäjän asevoimien tehtävänä on joukkojen perustaminen ja niiden strateginen ryhmittäminen uhkasuuntaan. Näitä joukkoja voidaan käyttää hyökkäykseen, puolustukseen tai tukemaan poliittista ja diplomaattista painostusta.

Näemme sen mitä Venäjä haluaa näyttää

Ukrainan rajalla olevien joukkojen lukumäärän tarkka arviointi on haastavaa. Julkisissa lähteissä nähdään vain se, mitä Venäjä haluaa meidän näkevän. Joukkojen määrä on kuitenkin riittävä poliittiseen painostukseen.

Mikäli Venäjä hyökkäisi, ensi-iskut tapahtuisivat todennäköisesti ilmasta. Rynnäkkö- ja

pommikoneet operoisivat kotitukikohdistaan, jotka sijaitsevat kaukana Ukrainan rajoilta. Koska maavoimia käytettäisiin mahdollisesti vasta toisessa vaiheessa, on hyvä tietää mitä joukkoja Ukrainan rajoilla on ja mihin niitä voitaisiin käyttää.

Viisi strategista suuntaa

Venäjän sotilaallisessa suunnittelussa pohjana on viisi strategista suuntaa. Nämä ovat Läntinen, Eteläinen, Keski-Aasian, Itäinen ja Arktinen Venäjän maavoimat käynnistivät Keskin ja Läntisen sotilaspiirin joukkojen strategisen ryhmittämisen Ukrainan rajoille lokakuussa 2021. Joukot ja osa kalustosta siirrettiin junakuljetuksiin. Osa kalustosta oli jo alueella. Joukkojen koulutus käynnistettiin niiden saavuttua alueelle.

Tämän vuoden tammikuussa käynnistyi Itäisen sotilaspiirin joukkojen strateginen ryhmittäminen Valko-Venäjälle sotatarjoitukseen. Sunnuntaina 20.2. annetun ilmoituksen mukaan joukkoja ei vedetä takaisin kotivarusuntiinsa, vaan ne jäävät toistaiseksi Valko-Venäjälle.

Painostusryhmitys Ukrainan rajoille

Ukrainan rajoille on ryhmitetty lähteestä riippuen 90–110 pataljoonan taisteluosastoa ja aselajijoukkoja. Taisteluosaston vahvuus on noin 800 sotilasta ja kalustona on 10 taisteluväen, 40 rynnäkövääntä ja tykistöä ja raketinheitimiä. Taisteluosastoista voidaan muodostaa prikaateja tai niitä käytetään itsenäisesti operatiivisen suunnan alaisuudessa. Operatiivisen suunnan joukkoihin kuuluu taisteluosastojen lisäksi tykistö- ja raketinheitinpatte-ristoja sekä pioneeri-, huolto- ja viestiyksiköitä.

Neljä operatiivista suuntaa

Ukrainan vastaisille rajoille ryhmitetyt joukot on jaettu neljään operatiiviseen suuntaan. Smolenskin operatiivisen suunnan vahvuus on 13 taisteluosastoa Läntisestä ja Keskeisestä sotilaspiiristä. Orlovin- Voronezin operatiivisen suunnan kokoonpanoon kuuluneen 15–16 taisteluosastoa ja mahdollisesti panssari- ja jalkaväkirykmenttien osia Läntisestä sotilaspiiristä. Eteläisen sotilaspiirin joukoista perustetut 16 taisteluosastoa muodostavat Donin operatiivisen suunnan.

Jos taisteluosastoista muodostetaan prikaateja, kuhunkin operatiiviseen suuntaan kuuluu viisi – kuusi moottoroitua jalkaväkirykmenttiä.

Venäläisen taktiikan mukaan moottoroidun jalkaväkirykmentin tai erillisessä suunnassa hyökkäävän taisteluosaston ensimmäisen päivän tavoite on 20–30 kilometrin syvyydessä.

Operatiivisen suunnan johtoportaan välitavoite on arviolta 100–150 kilometrin ja pää- tavoite 250–350 kilometrin syvyydessä. Välitavoite tulee saa-

vuttaa kolmen – neljän päivän, päätavoite noin viikon kuluessa. Esimerkiksi Harkovaan on Venäjän rajalta noin 30 kilometriä. Valko-Venäjän rajalta on Chernihivin kaupunkiin on 100 kilometriä ja Kiovaan 220 kilometriä.

Yksi annettu tehtävä jo suoritettu

Venäjän asevoimat ovat strategisella ryhmittämisellä toteuttaneet yhden niille annetun tehtävän. Ne tukevat poliittista ja diplomaattista painostusta. Toivottavasti venäläiset ovat lukeneet myös Sun Tzuta riittävästi muistaakseen teesin, jonka mukaan sodankäynnin korkein taito on alistaa vihollinen ilman yhtään taistelua.

Filosofian tohtori, eversti (evp) Martti J. Kari on Jyväskylän yliopiston opettaja. Hän on entinen Pääesikunnan apulais-tiedustelupäällikkö ja palvellut vuosina 2004–2007 puolustus-asiamiehenä Puolassa ja Ukrainassa ja strategisena neuvonantajana Ukrainan tiedustelupalveluiden reformissa vuonna 2020.

Kirjoitus on julkaistu sano- malehti Keskisuomalaisessa 21.2.2022.

Venäjän Ukrainaankohdentaman oikeudettoman hyökkäyksen ensimmäiset suunnat 25.-27.2.2022. Aukeaman karttapohjat: Eurooppatiedotus. Muokkaukset: KSPML-lehti.

Matin päivän karmaiseva aamu

Päätoimittaja
Tapio Paappanen

Presidentti Vladimir Putin piti aamulla 24.2. klo 05.00 viiltävän puheen, jossa kertoi Venäjän olevan pakotettu aloittamaan sotilasoperaation Kiovan nationalistista hallintoa vastaan. Kansanmurhaajat ja natsit on siivottava pois Ukrainasta. Puhujan mukaan Neuvostoliitto teki virheen, kun se ei aloittanut ennalta ehkäisevää sotaa Natsi-Saksaa vastaan vuonna 1940. Presidentti (=”nykyinen tsaari”) ilmoitti, ettei Venäjä aio toistaa tätä virhettä.

Puheen jälkeen Venäjän ilmaoperaatiot ja ohjusiskut käynnistyivät Kiovan, Harkovan, Odessan ja Mariupolin alueille kohteena muun muassa lentotukikohdat, ilmatorjuntayksiköt, varikot, Ukrainan asevoimien joukkojen perustamispaikat ja Ukrainan asevoimien johtamisjärjestelmä.

Myös maihinnousuoperaatio Azovan meren ja Odessan alueilla alkoi. Venäjän maavoimat käynnistivät maahyökkäyksen Harkovan suunnalla. Ukrainan rajavartiopalvelun tietojen mukaan Valko-Venäjän ja Venäjän maavoimien joukot tunkeutuivat Ukrainan pohjoisrajan yli. Ukrainan ilmapuolustuksen kerrottiin pudottaneen useita venäläiskoneita ja helikoptereita.

Ukraina raportoi suurista venäläistappioista

Ukrainan puolustusministeriö julkaisi 27.2. Venäjän asevoimien kovia tappioita. Ukraina raportoi hyökkäysmenettäneen 29 lentokonetta, 29 helikopteria, peräti 191 panssari-

vaunua ja yli 800 miehistönkuljetus- tai rynnäkkövaunua. Noin 5 300 Venäjän sotilasta oli menetetty kaatuneina, haavoittuneina ja vangiksi joutuneena. Useita muita asejärjestelmiä, ajoneuvoja ja mm. lennokkeja, ajoneuvoja ja mm. lennokkeja on muun muassa kerrottu pudottaneen Venäjän laskuvarjojoukkojen Il-76-kuljetuskoneen täynnä sotilaita.

Ilmoitetut määrät vastaavat noin 6 pataljoonan suuruisen taisteluosaston menetystä, 5 % venäläisistä joukoista. Jatkuesaan samansuuruisina tappiot parin seuraavan viikon aikana alkavat syödä venäläisten ope-
rintikykyä. Venäjän hyökkäys ei ollut edennyt heidän toivonsa mukaan. Mitä pidemmälle joukot etenevät, sitä tärkeämpään rooliin nousee joukkojen huolto. Varsinkin polttoaine-

huolto. Ukrainalaisten puolustus oli onnistunut tuhoamaan nimenomaan venäläisten polttoainehuoltokuljetuksia. Kuu-
denkymmenen polttoainejoukon tuhoaminen tarkoittaa 600 000 litraa polttoainetta ja sillä on mahdollisesti aiheutettu kymmenen taisteluosaston toiminnan pysähtyminen tai ainakin toiminnan vaikeutuminen.

Hullun miehen strategia

Venäjä moukaroi Ukrainaa. Vladimir Putin on ollut vallassa kohta yhtä kauan kuin Neuvostoliiton hirmuhallitsija, diktaattori Josif Stalin. Putinin johdolla on käyty yli kahdenkymmenen vuoden aikana sotaa Tšetšniassa, Georgiassa, Syyriassa, Krimillä ja nyt Ukrainassa. En-

Liikekannallepanoissa oli eroa

Päätoimittaja
Tapio Paappanen

Ukraina 2022

Venäjän ylitettyä Ukrainan valtion rajat sotavoimillaan presidentti Zelenskyi määräsi yleisen liikekannallepanon. Tässä Ukraina yllätettiin housut kintuissa. Joukkojen kokoaminen, aseistaminen ja kouluttaminen vaatii aikaa. Nämä toimet olisi pitänyt aloittaa jo siinä vaiheessa kun ensimmäiset merkit venäläisten joukkojen kokoamisesta Ukrainan ympärille oli saatu viime vuoden puolella. Ilmeisesti Ukrainassa ei uskottu venäläisten oikeudettomaan hyökkäykseen tai sitten heillä ei ole valmiuden kohottamisesta aiempaa kokemusta.

Suomi 1939

Saksa ja Neuvostoliitto solmi 23.8.1939 hyökkäämättömyyssopimuksen. Suomessa tämä tulkittiin vaaraan merkinä. Siinä vaiheessa ei vielä tiedetty, että sopimuksen salaisessa lisäpöytäkirjassa sovittiin etupiirijaosta Euroopassa. Suomi oli Neuvostoliiton etupiiriä. Saksan hyökkäys Puolaan syyskuun 1. päivänä 1939 aloitti toisen maailmansodan. Neuvostoliitto kiisti lisäpöytäkirjan olemassaolon aina 1980-luvun lopulle saakka.

Lokakuun alussa (5.10.) Suomi sai neuvottelukutsun Moskovaan keskustelemaan ”konk-

reettisista poliittisista kysymyksistä”. Samana päivänä kutsuttiin suojajoukot palvelukseen ja aloitettiin valmistelut kenttäarmeijan liikekannallepanosta. Se toteutettiin sotaväen päällikkö kenraaliluutnantti Hugo Östermanin 7.10.1939 antamalla käskyllä ylimääräisistä kertausharjoituksista (YH). Joukot ehtivät puutteellisista varusteistaan huolimatta valmistautua 30.11. alkaneeseen sotaan.

Diktaattorin antama lyhyt aika

Leningradin sotilaspiirin päällikkö kenraali Meretskov esitte-

li Stalinille Suomen valtaamissuunnitelmaa. Sen kestoksi oli määritelty kolme viikkoa. Meretskoville vastattiin, että sota saisi kestää korkeintaan kaksi viikkoa. Samalla heitettiin hyvästit 1932 solmitulle Suomen ja Neuvostoliiton väliselle hyökkäämättömyyssopimukselle.

Miten kävi?

Pieni ja sisukas Suomi pisti vastaan 105 päivää ja maatamme ei miehitetty. Voimat oli venytetty äärimmilleen. Katkera rauha sovittiin 13.3.1940.

Esa Simpanen

Kunniavartio 24.12.2017.

Kultaa sekä kunniaa - muistakaamme!

Ari Viitanen

Säynätsalon kirkon pihapiirissä, professori Aulis Blomstedtin 1943 suunnittelema sankarihauta-alueella, on pronssinen muistopatsas. Säynätsalon sankaripatsastoimikunta tilasi teoksen Wäinö Aaltoselta. Perinteistä sankaripatsastyypin edustava veistos paljastettiin 16.8.1948.

Patsas on Aaltosen tuotannolle tyypillinen. Siinä on lipunkantaja ja toinen hahmo maahan kaatuneena. Sankaripatsas sijaitsee kumpualueella ja vainajien nimet on hakattu nupukiviin. Veistoksen jalustassa on Eino Leinon runoteksti: *”Mies mieheltä - mies mieheltä - pyhä*

lippu siirtyi - kenet taisto kaas - hän nousee taas, ei petturi milloinkaan”.

Tämän sankarihaudan ja patsaan kunniavartiointia hoitavat aluksi Säynätsalon Partiolaiset everstiluutnantti evp Erkki Ikonen & upseerien johdolla. Jouluaatosta 2009 lähtien on toimintaa jatkanut vapaaehtoisista koostuva reserviläisten poppoo: Säynätsalon palokuntalaiset, K-S Reserviläiset ja K-S Rauhanturvaajat.

Joka jouluaatto on sankarihaudalle patsaan edustalle riittänyt innokkaita kunniatehtävän suorittajia noin klo 14-18. Ryhmän jäsenet ovat koke-

neet yhteistyössä JKL:n seurakunnan ja etenkin Säynätsalon alue seurakunnan kanssa asian omakseen, vaalien sotavuosien 1939-1945 taisteluissa kaatuneiden muistoa.

Toimintaan on osallistunut myös MPK/Ilmasotakoulu asustevarusteita lainaamalla.

Säynätsalon kirkko on järjestänyt pukeutumis- ja taukotilaa sekä tarjonnut kuumaa mehua kunniavartioon osallistuville. Tästä monivuotisesta perinteen vaalimisesta, yhteistyöstä ja avuliaisuudesta haluamme erityisesti kiittää suntio Mariata Pajalaa.

OLEN SUOMALAINEN -KONSERTTI Palokan koululla to 21.4.2022 klo 18.00

Ilmavoimien soittokunta, kapellimestari Jaakko Nurila
Laulusolistina Saija Tuupanen ja Mikael Konttinen

Sotiemme veteraanit ovat konsertin kutsuvieraita. Konsertin tuotto Rintamaveteraanien henkiseen hyvinvointiin ja perinnetyön aloittamiseen.

OJHELMALIPPU 25 euroa, johon sisältyy väliaikatarjoilu. Suosittelemme kasvomaskin käyttöä!

Lippujen ennakkomyynti (vain käteinen):
Keskuskulman kukka- ja hautausseuran toimisto,
Raivaajantie 1, Palokka

Konsertin järjestäjä: Rintamaveteraanien Keski-Suomen piiri ry

Ukrainan sota käydään myös digitaalisesti

Panu Moilanen

Venäjän aloitettua laajan hyökkäyksen Ukrainaan julkisuudessa on puhuttu siitä, että odotetut kyberiskut ja laajamittainen informaatiosodankäynti eivät juurikaan ole olleet osa Venäjän sodankäyntiä. Jotkut ovat tästä jo päätelleet, ettei näillä taistelutilan uusilla ulottuvuuksilla sittenkään ole sellaista merkitystä kuin on uskottu, vaan sodat ratkaistaan jatkossakin perinteisesti maalla, merellä ja ilmassa. Onko näin?

Ei ole. Informaatiosodankäynti on ollut tärkeä osa myös Ukrainan sota – informaatio-

tilaa on länsimaissa hallinnut Ukraina. Ehkä keskeisin syy tälle on se, että meille länsimaalaisille on selvää, kuka on hyökkääjä ja sitä kautta sodan paha osapuoli.

Ukrainan viestintä hyödynää tilannetta taitavasti: ukrainalaiset kertovat meille johdonmukaisesti omaa kertomustaan ja vetoavat tunteisiimme. Niin kuuluu tehdä, ja myös Suomi toimi samoin esimerkiksi talvisodan aikana. Ero talvisotaan on kuitenkin siinä, että verkottuminen ja teknologian kehittyminen ovat tehneet vies-

tinästä huimasti tehokkaampaa ja tavoittavampaa.

Venäjän informaatiosodankäynti lännessä on ollut vaisua. Ei ole mitenkään mahdotonta, että itärajan takana on laskettu, ettei nykyisessä informaatiotilan taistelutilanteessa kannata tuhata resursseja turhaan taisteluun totuutta, ylivoimaista vihollista ja yleistä mielipidettä vastaan. Venäjän sisällä informaatiosotaa on sen sijaan käyty senkin edestä.

Venäjä kertoo Venäjällä ja venäläisille Ukrainan sodasta aivan omaa tarinaansa. Ukrainan sota kuvataan sotilaalliseksi erikoisoperaatioksi, jonka tavoitteena on vapauttaa Ukraina ja puhdistaa se natseista. Tarina uppoo otolliseen maaperään: tarinan kertominen on aloitettu jo vuosikymmen sitten, ja nyt ollaan kertomuksen huipukohdassa, jossa sankarilliset venäläisjoukot ovat saapuneet vapauttamaan veljeskansan.

Meillä länsimaissa hämmästellessään usein venäläisten tietämättömyyttä ja hyväuskoisuutta. On kuitenkin hyvä muistaa, että venäläinen yhteiskunta on aivan erilainen kuin länsimaiset yhteiskunnat. Me suomalaiset pidämme perusoikeuksiamme – esimerkiksi sananvapautta – itsestäänselvyyksinä, ja samalla tavoin vapaa ja moni-ilmeinen media on oleellinen osa elämäämme. Lisäksi olemme kielitaitoisia ja käytämme laajasti mm. erilaisia verkon palveluita. Tämä ei ole tilanne Venäjällä.

Venäjä on autoritäärinen diktatuuri, ellei jopa tyrannia. Sananvapauden kaltaisia perusoikeuksia ei ole, ja vapaan median toimintaa on tukahduttu jo pitkään. Ukrainan sodan alettua viimeisetkin vapaamat viestimet ovat joutuneet lopettamaan toimintansa tai muokautumaan valtion sanelemaan viestintälinjaan. Viranomaiset

esimerkiksi sulkevat radiokanava Ekho Moskvyn ja nettitelevisiokanava Dozdin. Yhteiskuntakriittinen Novaja Gazeta -lehti taas on ”sopeuttanut toimintaansa” uusia olosuhteita vastaavaksi.

Käytännössä uudet olosuhteet tarkoittavat sitä, että Venäjällä on otettu käyttöön täysimittainen sotasensuuri. Maaliskuun alussa Venäjän duuma hyväksyi lain, jonka mukaan ”väärän tiedon” levittäminen Venäjän Ukrainassa käymästä sodasta on rikos, josta voidaan tuomita jopa 15 vuodeksi vankeuteen. Oikean ja väärän tiedon rajan määrittelee Venäjän oikeuslaitos, ja mm. sanan ”sota” käyttö kiellettiin Ukrainan sodasta puhuttaessa. Laki kieltää myös hallinnon vastaiset mielenosoitukset, jotka Venäjällä on perinteisestikin tukahdutettu väkivaltaisesti.

Pääosa venäläisistä elää eräänlaisessa informaatioumpiossa. Vieraiden kielten osaaminen ei ole läheskään yhtä yleistä kuin esimerkiksi Suomessa, ja neljälle viidestä venäläisestä keskeisin tietolähde on televisio, joka on täysin Kremlin vallanpitäjien vallassa ja kontrolloima. Esimerkiksi Venäjän ykköskanavan pääuutislähetysten katsominen on hämmästyttävä kokemus – niin vääristynyt rinnakkaistodellisuus siellä on luotu.

Internetissä venäläiset ovat jo aiemminkin käyttäneet pääasiassa omaa ”venäläistä Internetiä”, joka rakentuu Venäjän kielten ja kulttuurin sekä mm. Venäjän omien sosiaalisen median palveluiden – esimerkiksi Yandexin ja VKontakten – varaan. Lännessä yleisiä palveluita taas on käyttänyt vain vähemmistö, ja nyt heidänkin pääsynsä noihin palveluihin – siis esimerkiksi Facebookiin, Twitteriin ja Instagramiin – pyritään estämään teknisesti.

Ukrainalainen sotilas ja talitiainen tekevät tuttavuutta Ukrainan armeijan jakamassa videossa Twitterissä. Ukraina kertoo mm. sosiaalisessa mediassa omaa johdonmukaista tarinaansa ja vetoaa tunteisiin.

Kybermaailmassakin Venäjä on toteuttanut teknisiä operaatioita, vaikka ne ovat jääneet melko vähälle huomiolle. Jo pari viikkoa ennen Venäjän hyökkäystä Ukrainassa alkoi esiintyä tuhoisia haittaohjelmia, joista osa levisi myös Baltian maihin. Ukraina on kuitenkin yksi Euroopan IT-suurvaltoja, joten haittaohjelmien aiheuttamat vahingot jäivät ilmeisesti melko vähäisiksi.

Venäjän tulevat kybermaailman toimenpiteet ovat arvoitus.

Vladimir Putin on useaan otteeseen uhannut länsimaita ”ennen kokemattomilla vastatoimilla”. Jotkut ovat liittäneet tämän esimerkiksi taktisen ydinaseen käyttöön, mutta todennäköisempää on esimerkiksi länttä vastaan suunnattujen kyberhyökkäysten toteuttaminen.

Venäjä on jo pitkään valmisteellut mahdollisuutta eristää ”Venäjän Internet” teknisesti globaalista Internetistä. Joidenkin arvioiden mukaan tällaisen eristämisen tavoitteena voisi

olla myös suojata Venäjään sen omien kyberhyökkäysten vaikutuksilta – kyberuhat kun eivät juuri kunnioita valtioiden rajoja.

Maaliskuun alussa Venäjällä annettiin määräys, jolla venäläisen verkkosektorin eristämistä muusta maailmasta alettiin selvästi valmistella. Tätä kirjoitettaessa Venäjän laajamittaisia kyberhyökkäyksiä Ukrainan sotaan liittyen ei vielä ole koettu, mutta ei ole mahdotonta, että niitä olisi tulossa. Toteutues-

saan niillä voi olla huomattavia vaikutuksia myös meidän suomalaisten arkeen.

Kirjoittaja on lehtori Jyväskylän yliopiston Turvallisuus ja strateginen analyysi -maisteriohjelmassa.

Että muistaisimme

Muistomerkki Siltasen patteristolle Jyväskylään

Matti Hyvärinen

Sotamuistomerkit ovat näkyvä osa perinnettä. Saarijärveläinen tietokirjailija Kimmo Sorko on tehnyt aloitteen muistomerkinn saamiseksi Jyväskylän nimikkojoukko-osastolle, Sillan patteristolle, sen perustamispaikalle, Jyväskylän normaalikoulun pihalle. Patteristo on ainoa keskisuomalainen jatkosodan joukko-osasto, jolla ei vielä ole omaa muistomerkkiä.

Patteristoilla on kyllä Jyväskylässä kaksi pientä muistolaattaa: Lyseon ulkoseinässä olevassa erittäin huonokuntoisessa kuparilaatassa on vaivoin erotuttu teksti ”Siltasen patteristo I/ KTR 10 lähti tältä koululta lokakuussa 1939 talvisotaan Taipaleenjoelle”. Normaalikoulun käytävällä on toinen laatta, jossa on teksti ”Siltasen patteristo Rask.Psto 27 lähti tältä koululta kesäkuussa 1941 jatkosotaan.”

Veteraanijärjestöt ottivat Sorikon aloitteesta kopin ja alueellista perinneyhdistystä valmisteleva toimikunta perusti työryhmän hankkeen toteuttamiseksi.

Muistomerkiksi on suunniteltu Kimmo Sorkon idean mukaisesti ylöspäin suippenevaa luonnonkiveä, johon upotetaan muistolaatta. Korpilahdelta Veijon kartanon mailta - jääkärieversti Einar Weijon kotikulmilla - on maanomistajan luvalla ja allekirjoittaneen johdolla valokuvattu ja paikannettu 12 ehdokasta, joista finaaliin on valittu neljä kiveä. Runsas lumentulo kuitenkin keskeytti kiven valintaprosessin.

Tavoitteena on, että muistokivi pystytetään toukokuun lopulla niin, että koulun oppilaat voivat olla mukana tässä ainutkertaisessa perinnetapahtumassa.

Juha Hyvärinen

Sillan patteriston muistolaatta Jyväskylän normaalikoululla.

sa. Tämän päivän koululaiset ovat tulevaisuuden perinnetoimijoita, sillä heidän vastuulleen jää perinteen ylläpito ja vaaliminen - ”että muistaisimme”, kuten hankkeen isä Kimmo Sorko on osuvasti todennut.

Raskas Patteristo 27

Patteristo oli pääosin Jyväskylän ja Jyväskylän pitäjän (myöh. maalaiskunta) miehistä koostuva kenttätykistöpatteristo, joka perustettiin Jyväskylässä sekä talvi- että jatkosotaan. Kumpaakin komensi majuri, myöhemmin everstiluutnantti Tauno Siltanen. Hänen mukaansa patteristoja kutsuttiin Sillan tai Siltasen patteristoiksi. Talvisodassa patteristo oli virallisesti I/KTR 10 ja jatkosodassa Raskas Patteristo 27.

Patteristo perustettiin jatkosodan liikekannallepanossa kesäkuussa 1941 Jyväskylän normaalikoululla. Jatkosodan hyökkäysvaiheen jälkeen patteristo oli asemasotavaiheen ajan Ohdan lohkolla neuvostoliittolaisen Lempaalan kunnan alueella Karjalan kannaksella. Kannaksen suurhyökkäyksessä kesällä 1944 patteristo osallistui Siiranmäen ja Vuosalmen taisteluihin.

Suurin osa patteriston miehistä oli Jyväskylän seudulta. Jatkosodassa patteristoon oli sijoitettu miehiä myös Savonlinnan suojeluskuntapiiristä.

Juha Hyvärinen

Vaajakosken Veteraanipuiستoon vuonna 1991 pystytetyssä muistomerkissä on jatkosodassa Sillan patteristoon kuulunut tykki, ranskalainen vuonna 1917 valmistettu haupitsi 155 H 15.

Talvisodassa patteristo taiselti Taipaleen lohkolla, missä se menetti kaatuneina 14 sotilasta, joista kymmenen oli Jyväskylästä tai Jyväskylän pitäjältä. Jatkosodassa kaatui 29 sotilasta. Heistä 13 oli Jyväskylästä ja viisi Jyväskylän pitäjältä. Nämä jyvässeudun sankarivainajat on haudattu Jyväskylän sankarihautaan.

Patteriston viimeinen veteraani, Väinö Huttunen kuoli Jyväskylässä 21.10.2016.

Kimmo Sorko kirjoittanut patteriston sotatiestä teoksen OHDANVAHTI - Raskas Patteristo 27 1941–1944, jonka on kustantanut Kauko Sorjosen säätiö vuonna 2017.

Fyysinen kenttäkelpoisuustoiminta Keski-Suomessa 2022

Reserviupseeri Juha Vimpari, Keski-Suomen kenttäkelpoisuustoimikunnan puheenjohtaja.

Vuoden vaihtuessa, aloitimme kasaamaan uutta Keski-Suomen piirien kenttäkelpoisuustoimikuntaa, jonka tarkoituksena on edistää kenttäkelpoisuuden fyysistä toimintakykyä. Kenttäkelpoisuuteen kuuluu myös ammunta, mutta se on eriytetty ampumatoimikunnalle jo sen laajuuden vuoksi.

Nyt kun Koronan rajoitukset hellittävät, voidaan taas aktivoida yhteistoimintaan ja kannustaa jäsenistöä lähtemään mukaan. Oheiseen kalenteriin onkin koottu muutamia aktiviteetteja, osa perinteisiä tapahtumia ja osa uusia kokeiluja, vähitellen kokeilla niiden menestystä.

Kuntotestit mukaan

Fyysisen kenttäkelpoisuuden osalta, tänä vuonna on tarkoitus tuoda mukaan kuntotestit. Kuntotestauksia voi testata omatoimisesti etänä eli kotona tai sitten virallisesti niille tarkoitetuissa tilaisuuksissa. Tällöin niiden tulokset voidaan luovuttaa MPK:lle ja Keski-Suomen aluetoimistolle virallista tilastointia varten.

Omatoimista kuntotestauksista saatte myöhemmin kevään aikana lisätietoja yhdistyksien kautta, joiden tarkoitus on todentaa nykyinen reserviläisten fyysisen toimintakyvyn taso Keski-Suomessa ja kannustaa jäsenistöä oman kunnan kehittämisen sekä ylläpitämiseen. Toivottavasti saamme rakennettua samalla Keski-Suomeen fyysisen kenttäkelpoisuuden toimijoiden verkoston, jolloin tiedottaminen ja edellytyksien rakentaminen onnistuisi paremmin. Jos asia sinua kiinnostaa, niin ilmoittaudu yhdistykseen edustajaksi verkostoon, samalla kehität yhdistyksestä mahdollisuuksia.

Toimintakalenteri on tällä hetkellä Jyväskylä painotteinen ja se ei tarkoita, että muualla ei esim. testauksia suoriteta, vaan niitä tullaan järjestämään alueellisesti myös muualla Keski-Suomessa. Ilmoittelemme

niistä ajankohtien ja paikkojen tarkentuessa. Samalla kiinnostuneet voivat hakeutua MPK:n kuntotestaajakoulutukseen, joka antaa oikeuden kuntotestien ja suoritusten viralliseen kirjaamiseen.

Muistathan että MPK:n fyysisen toimintakyvyn kurssien suorittamalla, voit kartuttaa rinnasteisia KH-vuorokausia yhdessä ampumapäivien kanssa.

Nijmegen 2022 kutsuu

Keski-Suomesta ollaan keräämässä ryhmää tämän vuoden Nijmegen 2022 sotilasmarssille sekä Sotilasmoniotelun karsintakilpailuihin, joten niihin kannattaa ilmoittautua. Yhteystiedot lajikohtaisesti löydät Keski-Suomen maanpuolustajien, kenttäkelpoisuustoimikunnan sivuilta.

Tätä palkintoa puolustetaan tänä vuonna.

Tässä on hyvä muistuttaa myös RESUL kilpailukalenterista tälle vuodelle, sieltä löytyy mm. RESUL Four Day March -etämarssi 26.-29.5., jossa Keski-Suomella on piirien välisen kilpailun voitto vuodelta 2021 eli siten voiton puolustaminen. Siihen tuskin enää edellisen vuoden tulos riittää, tarvitaan siten enemmän suorituksia ja osallistujia.

Rohkeasti vain mukaan!

Keski-Suomen kenttäkelpoisuuden toimintakalenteri:

5.3. K-S Ampumahiito, Tikkakoski
6.3. K-S Pistooliampumahiito, Tikkakoski
20.3. MPK hiihtomarssi, Jyväskylä
15.-18.4. Söduriiproov 2022, Viro
5.5. MPK Kuntotestit, Jyväskylä
Toukokuu, Suunnistus 1, Jyväskylä
14.-15.5. Sotilasmoniottelu, Lahti
26.-29.5. RESUL Four Day March, Keski-Suomi
19.-22.7. Nijmegen 2022, Alankomaat
Elokuu Kesäyönmarssi, Jyväskylä
18.8. MPK Kuntotestit, Jyväskylä
Elokuu, Suunnistus 2, Jyväskylä
3.9. MPK Polkupyörämarssi 100 km, Keski-Suomi
3.-4.9. K-S Ampumajuoksu

Juha Vimpari
Puheenjohtaja
Keski-Suomen reservipiirien kenttäkelpoisuustoimikunta,
juha.vimpari@gmail.com, p. 040 7071510

Maanpuolustusnaisten Liiton Metso-jotos toukokuussa

Metso-jotoksen järjestäjät Anu, Mervi, Pirkko, Päivi, Annukka ja Tiina pohtimassa jotoksen työstä.

Saarijärven maastossa on 31. Maanpuolustusnaisten liiton METSO-jotos 21.-22. touko-

kuuta. Järjestäjänä ovat Maanpuolustusnaisten liiton Keski-Suomen piiri ja sen Jyväskylän

ja Äänekosken maanpuolustusnaisten yhteistyökumppaneineen. Saarijärven ja Äänekosken maanpuolustusjärjestöjä sekä saarijärveläisiä järjestöjä on ilahduttavassa määrin lupautunut osallistumaan tapahtuman järjestelyihin ja rasteille. Jotoksen johtajana on Tiina Ronkainen ja reiteistä vastaa Mari Turtinen. Jotospaikaksi on valittu Ahvenlampi ja entisen Poken metsäkoulun tilat. Alue sopii hyvin jotoksen järjestämiseen.

Odotamme jotokselle noin 30-35 partiota (osallistujia n. 200). Metso-jotoksen järjestelyt aloitettiin maastokatselmuksella toukokuussa 2021. Sen jälkeen työryhmä on valmisteellut jotosta etäyhteyksillä.

Helmikuun lopulla koitti vihdoinkin päivä, jolloin saimme kasvatusten käydä jotoksen järjestelyihin liittyviä asioita. Jokainen, joka on ollut järjestämässä isompaa massatapahtumaa tietää, että hoidettavien ja huolehdittavien asioiden lista on pitkä. Tapahtuman turvallisuussuunnitelman teko puhututti järjestäjiä pitkään. Piti huomioida korona ja maailmanpoliittinen tilanne. Järjestelyt ovat edenneet niin, että partioiden jäsenet ja tapahtumaan huolto- ja tukikursseille tulevat voivat jo tutustua tapahtuman ohjelmaan sekä ilmoittautua MPK:n koulutuskalenterin kautta.

Eila Keinonen

Heikki Vuorimies

Kiltavanhin Jorma Lempinen (vas.), kiltavouti Riku Tenhunen ja killan hallituksen jäsen Erkki Fredrikson laskivat seppeleen Jyväskylän vanhalla hautausmaalla.

Tammisunnuntai

Jorma Lempinen

Koronapandemia esti tänäkin vuonna Tammisunnuntain veljesilallisen ja kansalaisjuhlan järjestämisen. Killan edustajina kiltavanhin Jorma Lempinen, kiltavouti Riku Tenhunen ja killan hallituksen jäsen Erkki Fredrikson toimivat perinteen mu-kaisesti ”seppelepartiona” ja laskivat havuseppeleen 28.1.2022 sankari-hautausmaalla Tammisunnuntain muistoa vaalien ja kunnioittaen.

Heikki Vuorimies

Nimen oikaisu lehdestä 4/2021:

Haapamäen yhteis-koulun yläluokat lottaperinteen äärellä 30.11.2021 seppele Ilmavalvojat-patsaalle. Partion muodosti-vat historian tutkija Pauliina Ylitalo (vas.), luokanopettaja **Maarit Lampinen** ja oppilais-ta Toivo Sara-aho.

SAMSUNG HUOLTO

Valtuutettu Samsung-merkkihuolto mobiililaitteille

Huollosta vastaa Aito Support Oy
Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
www.aitosupport.fi
jyvaskyla@aitosupport.fi
030 - 6363840

AITO SUPPORT

Paikallista elämänturvaa jo 150 vuotta!

Vakuutusmajuri.fi

Vakuutusten kilpailutus, korvauspäätösten oikaisu
web: riskcraft.fi blogi: vakuutusmajuri.fi

Uusi vuosi saatu vauhtiin

Vuoden alku oli täynnä nopeita rajoitustoimien muutoksia. Onneksi olemme tässä vaiheessa jo tottuneet niiden aiheuttamiin ”mutkiin matkassamme” ja varasuunnitelmat B ja C on otettu käyttöömme. Jolleivät kurssien aikaiset majoitukset kasarmilla olleet toteutettavissa, tarjosimme mahdollisuuksia mennä omiin koteihinsa niille, joille se suinkin oli mahdollista. Lopuksi sitten oli majoitus teltoissa vaihtoehto C. Näillä toimenpiteillä pystyimme käynnistämään myös koko viikonlopun kestävät kurssitapahtumat.

Kansainvälistä meininkiä Korpilahdella

MPK:n kansainvälisiin koulutustapahtumiin jo vuoden 2022 keväällä suunnitelluista

ensimmäinen kurssi toteutettiin Korpilahdella helmikuun ensimmäisenä viikonloppuna. Korpilahden Vihtakankaan alueella toteutettiin samanaikaisesti kaksi sotilaallisen valmiuden kurssitapahtumaa: paikallisjoukkojen Talvitiedustelun kurssi sekä Kohteensuojaus 1 -kurssi. Näistä ensiksi mainittuun osallistuivat KL Sakala malevan jäsenet kurssilaisina. Heidät sijoitettiin osaksi eri partioita yhdessä suomalaisten kurssilaisten kanssa, jolloin myös saavutettiin yhdessä toimimisen meininki. Virolaisilta osallistujilta saadun palautteen perusteella koulutuskokemus oli mieleinen ja samalla tutustumisen suomalaiseen syväluumiseen metsään oli myös positiivinen kokemus. Molemmilta kursseilta saatuja palautteita käsittelemme vielä kurssien johdon kanssa yhdessä ja hyödynnämme osallistujilta saatuja vastauksia jatkosuunnitteluun.

Vuoden 2023 koulutussuunnittelu on käynnistynyt

Vuosisuunnitelmien teko on jo edennyt tuettavien SOTVA-kurssien kohdennustarpeisiin.

Erityinen paine tulee siitä, että reserviläiskoulutukseen osoitettavat tuettavat kurssipäivät on oltava meillä valmisteltuina jo huhtikuussa. Samaan aikaan tulee olla myös kaikki kansainväliset harjoitus- ja kurssitapahtumat valmisteltuina. Avainasemassa koulutussuunnittelun oikea-aikaisessa onnistumisessa ovat meidän vapaaehtoisemme kurssien kouluttajista aina kurssienjohtajiin. Tähän samaan kuuluvat luonnollisesti myös kaikki paikallisjoukkojen kouluttajatehtävissä harjaantuneet ja koulutustehtäviin osallistuvat reserviläiset. **Koulutusten suunnittelutapahtuma toteutetaan 26.3.2022 Tikkakoskella – ilmoittautuminen pääsylupamenettelyn ja huollon järjestämiseksi vain MPK:n kurssikalenterin kautta.**

Aseelliset konfliktit ja turvallisuustilanteiden muutokset osa tätä(kin) aikakautta

Suomalaiset muistavat vielä hyvin kuuluisat ”Mainilan laukaukset”, joita tutkittiin myös kansainvälisten edustajien käynneillä niin ammusten osuma-alueella kuin ampujaksi väitetyllä suomalaisella tykistöase-

mallalla. Yksiselitteisesti todettiin jo tuolloin, ettei ammunta näistä asemista Mainilan kylän pelolle olisi ollut edes mahdollista - saati aiheellista. Tämän päivän (17.2.) uutisissa on samanlainen kaiku näissä Ukrainan rajalla ammutuissa laukauksissa - Mainilan uusintoako? Uutisissa ovat olleet näinä viikkoina myös turvallisuustoimet kotimaassa, joita poliisi on syystä tai toisesta joutunut tekemään. Luottamus lintukotomme turvallisuuteen on edelleen vahva, mutta turvallisuuden haavoittuvuuden muutos on tiedostettava.

Oman maan kansalaisten maanpuolustustahto ja -halu ovat lisääntyneet ja reserviläistaitojen koulutukselle on kysyntää aiempaa enemmän. Ilmoittaudu kursseille ja varmista osaamisesi!

Aarne Markko
Valmiuspäällikkö
MPK/Keski-Suomi

Uusi naapurivisa

Kuinka moni lukijoista vielä muistaa televisiosta seuraneensa tai on yleensä kuullut ohjelmasta ”Naapurivisa”? Kyseessähän oli tietokilpailumaaottelu, jota esitettiin televisiossa vuosina 1966-1970 ja siinä osallistujina olivat Viron (tuolloin Viron SNT:n) ja Suomen joukkueet. Ohjelma oli Suomen MTV:n ja Eestin TV:n yhteistuotantoa ja sitä nauhoitettiin vuoroin Tallinnassa ja Helsingissä. Ohjelma saavutti suuren suosion niin meillä täällä Suomessa kuin Suomenlahden toisella puolella Virossa.

Tuolloin televisioyhtiöiden yhteistuotantona toteutettu ohjelma lopetettiin viiden tuotantokauden jälkeen vuonna 1970 Neuvostoliiton johdon puuttuessa asiaan. Moskova kun pelkäsi veljeskansojen suhteiden käyvän jo liian läheisiksi yhteistyön myötä. Neuvostoliiton hajottua ja Viron itsenäistyttyä vuonna 1993, esittivät Mainos-

TV ja Eesti Reklaami-TV vielä yhden Tallinnassa kuvatun kaksiosaisen kilpailun.

”Uusi Naapurivisa” oli tarkoitus toteuttaa jo vuonna 2020 kesäkuun 5. päivänä Suomen suurlähetystössä järjestettävänä kilpailuna. Tuonne olimme valmistautuneet kokoamaan myös Suomesta kolme kolmihenkistä joukkuetta ja vastassa olisi ollut myös kolme joukkuetta Virossa. Valitettavasti maailmalla suurpalon tapaan levinnyt virus kuitenkin esti tuon tapahtuman järjestämisen. Yritimme vielä syksyllä 2020 järjestää tapahtumaa siten, että olisimme koonneet Suomen joukkueet Helsinkiin ja Virolaiset joukkueet Tallinnaan. Vaan kuinkas kävikään – koronarajoitukset tiukentivat ja näin tapahtuman järjestäminen jäi vielä tuolloinkin haaveeksi.

Onneksi vuoden 2021 syksy mahdollisti jo kokoontumiset toisella tavalla ja tietovisailun

järjestäminen oli vihdoinkin mahdollista. Tästä alkoikin tiivis yhteydenpito puuhamiesten Leo Tuuhan (KL Tallinna malev Itä-komppania) ja Aarne Markon (K-S reserviläispiiri) välillä sekä kutsujen lähettäminen osallistujatahoille. Lopulta joukkueet kokoontuivat syyskuun 18. päivänä Helsingin Suvilahdessa sijaitsevaan Viro-keskukseen Tuglas-seuran tiloihin. Viron suurlähetystön edustaja puolustusasiamies Toomas Uustal toivotti osallistujat tervetulleiksi ja niin pääsi visailu alkamaan. Paikalla oli tällä kertaa kaksi joukkuetta Suomesta sekä kaksi joukkuetta Virossa. Lisäksi omaa tietämystään mittasi järjestelyistä osaltaan vastanneet: Viron Helsingin suurlähetystön edustajat puolustusasiamies Toomas Uustal, kulttuuri-neuvos Anu Kippasto yhdessä Tuglas seuran siloisen puheenjohtajan Järvi Lipastin kanssa.

Kilpailun kysymykset olivat hyvin monipuolisia ja tulipasiellä myös Keski-Suomeenkin liittyvä ääninäyte tunnistettavaksi. Ääninäytteestä tuli tunnistaa yhtye ja oikea vastaus oli Steven’n’ Seagulls. Kilpailu oli erittäin tasaväkinen ja tiukka. Välillä joutui myös kilpailun tuomaristo yhdessä kilpailun pääjuontajan kanssa tiivistämään mietintään, kuinka jakaa vastuksen pisteet. Kilpailun päätteeksi hyvänä uutisena on, että seuraava tietovisa järjestetään Tallinnassa alustavan ajankohdan mukaan lauantaipäivänä 17.9.2022. Tuohon tilaisuuteen on tavoitteena koota kolme joukkuetta, joista kaksi edustaa Keski-Suomen reserviläispiiriä ja kolmas yhdistettyä poliisi- ja palo- ja pelastusala. **Joukkueisiin ennakkoilmoittautumisia kokoaa Keski-Suomen reserviläispiirin Viron yhteyshenkilö Aarne Markko.**
(aarne.markko (at) mpk.fi).

Jyväskylän Reserviupseerit

Muokkailin tätä kirjoitusta mielessäni aamupäivällä hiihtoladulla vasta-ajetuilla laduilla, metsän rauhassa auringonsäteiden kimmeltäessä hangilla. Toisaalta nautin suunnattomasti hetkestä ja toisaalta tunsin huonoa omaatuntoa ja surua. Viime aikojen uutiset Ukrainasta eivät jättäneet rauhaan ladullakaan. Ero aurinkoisen metsämaiseman ja Ukrainasta tulleiden kuvien välillä tuntui absurdilta vuonna 2022. Toiset viettävät hiihtolomaa ja toiset

Henki, kunto, taito ja yhteisöllisyys

taistelevat hengestään ja itseensäyydestään.

Silmät auki

Suomea vastaan ei ole suoranaista sotilaallista uhkaa. Euroopan turvallisuustasapaino puolestaan on merkittäväällä tavalla heilahtanut. Onko meillä aihetta huoleen ja yönien menettämiseen? Itä-Euroopan tilanne on tällä hetkellä suurempien herrojen käsissä. Siihen, mitä Ukrainan alueella tapahtuu, emme juurikaan yksittäisinä ihmisinä voi suorasti vaikuttaa. Itsenäisenä valtiona, Suomea, meidän tulee seurata tilannetta, pitää silmät ja korvat auki ja tarvittaessa toimia tilanteen edellyttämällä tavalla.

Kotirintamalla yhteisöllisyys korostuu

Kysymys: Mitä sitten voin itse tehdä? Vastaus: Pitää huolta itsestäni ja lähimmäisistäni. Laueasti lähimmäiseksi voitaneen lukea myös Ukrainan kanssa. Erilaisiin avustuksiin osallistumalla voimme olla lievittämässä sitä kärsimystä, mikä Ukrai-

nassa vallitsee. Kotirintamalla yhteisöllisyyden merkitystä ei voi väheksyä. Lähimmäistä ihmisistä huolehtiminen korostuu yhteisen huolen hetkellä.

Henkeä, kuntoa ja taitoa

Jyväskylän Reserviupseerit ry perustettiin aikoinaan ylläpitämään maanpuolustushenkeä, -kuntoa ja -taitoa. Näinä päivinä yhdistyksen perustajien ajatus tuntuu yhtä tuoreelta kuin 90 vuotta sitten. JRU tarjoaa edelleen jäsenilleen mahdollisuuksia oman itsensä kehittämiseen. Viikoittaiset ohjatut ampumavuorot maanantaisin KSA-radalla Tiituspohjassa sekä keskiviikkoisin Kuokkalan Graniitissa tarjoavat mahdollisuuksia ampumataitojen ylläpitoon ja kehittämiseen. Erilaiset marssi- ja liikuntatapahtumat tukevat fyysisen kunnon vaalimista. Maanpuolustushenkeä ylläpitävät tapahtumat, joissa JRU on muiden reserviläisjärjestöjen ohella aktiivisena toimijana.

Seuraava tapahtuma on 13.3. järjestettävä Talvisodan päätty-

misen muistotapahtuma. JRU on lisäksi heittänyt nyt sekä jäsenistölleen että muillekin haasteen luovuttamisesta – veren luovuttamisesta. SPR:n veripalvelupisteissä on Jyväskylän Reserviupseereiden oma ”veriryhmä”. Luovuttaessanne verta, ilmoittakaa kuuluvanne kyseiseen veriryhmään. Kaikkiin näihin edellä mainittuihin kannustetaan nyt reserviläisiä osallistumaan.

Maanpuolustushengen, -kunnan ja -taidon ylläpitäminen ja kehittäminen ovat niitä konkreettisia toimenpiteitä, joilla meistä jokainen on osaltaan pönkittämässä Suomen uskottavaa puolustusta. Toivotaan sydämistämme, että tietoisuus puolustuksemme uskottavuudesta riittää kaikille muillekin eikä meidän tarvitse lähteä koskaan sitä koettamaan.

Rauhallista vuotta 2022 kaikille lukijoille!

*Puheenjohtaja
Janne Jukarainen*

Keski-Suomen Reserviupseeripiiri ry KEVÄTKOKOUS

Tiistaina 30.3.2022 klo 18.30 Juhlakartano Tähtiniemessä Korpilahdella (Tähtiniementie 29).
Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.
Kahvitarjoilu ja Martti J Karin esitelmä klo 17.30 alkaen.
Huom! Virallisilla kokousedustajilla on oltava yhdistyksensä valtakirja. Muilla läsnä olevilla on puheoikeus.
Piirihallitus

**Jäsenmäärät kasvussa:
RES 3000 ja RUL 515 jäsenhakemusta
12.3.2022 mennessä!**

Keski-Suomen Reserviläispiiri ry KEVÄTKOKOUS

Tiistaina 30.3.2022 klo 18.30 Juhlakartano Tähtiniemessä Korpilahdella (Tähtiniementie 29).
Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.
Kahvitarjoilu ja Martti J Karin esitelmä klo 17.30 alkaen.
Huom! Virallisilla kokousedustajilla on oltava yhdistyksensä valtakirja. Muilla läsnä olevilla on puheoikeus.
Piirihallitus

KUTSU

**Sotiemme Veteraaneille
ja heidän Puolisoilleen saattajineen**

Peurungan & Finnairin lentävän henkilöstön viimeistä kertaa järjestämään

VIHTEELLISEEN ROSVOPAISTI -TAPAHTUMAAN

Paikka: Kylpylähotelli Peurunka, Laukaa
Aika: Keskiviikkona 18.5.2022
Tilaisuus alkaa klo 13:00
Tilaisuus päättyy noin klo 15:30
Ilmoittautuminen: 11.5.2022 mennessä pekkavilhelm@gmail.com

Peurunka Oy
Toimitusjohtaja Seppo Virta

FINNAIR
Peurunka

Tikkakosken Reserviläiset ry

Sääntömääräinen kevätkokous

Maanantaina 21.3.2022 klo 18:30

ABC Palokka, Palokanorsi 10, 40270 JYVÄSKYLÄ

Ilmoittautumiset, ruoka-aineallergiat sekä kokoukseen liittyvät asiat: markku.liuskille@gmail.com

Sääntömääräiset kevätkokousasiat ja hallitukselle 7 vrk ennen kokousta tuodut asiat.

MPK ilmapuolustuspiiri

Työtä Ilmavoimien valmiuden hyväksi

Piiripäällikkö
Jukka Valkeajärvi

MPK Ilmapuolustuspiiri on ilmavoimien operatiivinen kumppani. Piirin järjestämistä kursseista pääosa kohdennetaan lennostojen reserviläisille. Sotilaallisia valmiuksia palvelevat kurssit on suunniteltu ottaen huomioon osallistujan sodan ajan tehtävät. Valinnan kurseille tekee ilmavoimat. Tavoite on yhteinen: Ilmavoimien valmiuden tukeminen.

Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen uusia tuulia

Ilmapuolustuspiirin (ILMAPP) ja ilmavoimien yhteistoiminta on lisääntynyt viime aikoina useilla tasoilla. Keskeistä on ollut ilmavoimien johdon tahtotila kehittää vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta entistä enemmän osana joukkotuotantoa. Tähän

liittyen rakennettiin ylivuoteinen reserviläiskoulutuksen suunnitteluajataulu eli vuosikello. Ilmapuolustuspiirin reserviläiskouluttajien pitämien kurssien tavoitteet ja sisältö kirjattiin ilmapuolustuspiirin koulutusohjelmaan 2020. Koulutustavoitteiden saavuttamista tukemaan suunniteltiin ilmavoimien antama keskitetty kouluttajakoulutus piirin sitoutuneille reserviläisille. Valittujen reserviläisten tiedot ja taidot päivitetään ILMASK:lla näin tulevalle vuodelle.

ILMAPP:n koulutuksen käytännön suunnittelu tapahtuu piirin koulutuspaikoilla Rissalassa, Pirkkalassa, Luonetjärvellä ja Rovaniemellä. Koulutuspaikan koulutuspäällikkö vastaa yhteistoiminnasta lennoston sekä reserviläisiin. Ilmavoimien esikunnassa ja lennostoissa sekä ILMASK:lla vapaaehtoista reserviläiskoulutusta ohjaa päätoiminen VMPUPSEERI/ALIUPSEERI.

Reserviläiskouluttajat toiminnan selkäranka

Sitoutuneet reserviläiskouluttajat parantavat sotilaallisia valmiuksiansa kurssinjohtajina, vääpeleinä ja kouluttajina. Toimiminen vapaaehtoisena kouluttajana tukee henkilöiden valmiuksia aloittaa omassa sodan ajan tehtävässä erityisesti nopeasti muuttuvissa tilanteissa.

Merkille pantavaa on ollut kiinnostuksen kasvu vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta kohtaan. Kurseille ilmoittautuneiden osuus on lisääntynyt ja kouluttajaisitumuksia tehdään kiihtyvällä tahdilla. Viimeisten kuukausien aikana uusista kouluttajaisitumuksista pääosa on tehty alle 30-vuotiaille henkilöille.

Erikoistaitoja ja jatkokoulutusta

Ilmapuolustuspiirin kurssit ovat viikonlopun kestäviä

erikois- ja jatkokoulutuskursseja. Koulutuksen painopistealueet ovat lentokonetekniikka ja ilmapuolustuksen taisteluvälineet, johtamisjärjestelmät, ICCS eli tukikohdian taistelijoitten erikoistaidot ja logistiikka.

Lennostot ja Ilmasotakoulu valitsevat tukikohtien reserviläisistä ne, joille sotilaallisia valmiuksia palveleva erikoiskoulutus (PVSOTVA) kohdennetaan. Valituille reserviläisille lähtee lennostoista suosituskirjeet osallistua kyseiselle kurssille noin kaksi kuukautta ennen kurssia. Kirjeessä annetaan ilmoittautumisohjeet sekä kerrotaan miten kyseinen kurssi tukee henkilön sotilaallisia valmiuksia ja tulevaa kertausharjoitusta.

MPK:n kurssikalenterissa on myös yleisiä kursseja, joissa jokainen koulutukseen osallistuva henkilö voi kehittää omia kriisiajan valmiuksiin eri tavoin.

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARSUTBILDNINGSFÖRENINGEN

Kuvat: Holmberg Karo, Moilanen Panu ja Eila Keinonen

Turvallisuutta yhdessä.

ILMAPUOLUSTUSPIIRI Luonetjärven koulutuspaikka mpk.fi/ilmapuolustuspiiri

Koulutuspäällikkö Ahti Piikki +358 299 290 901, ahti.piikki@mpk.fi
Koulutuspäällikkö Mika Marin + 358 44 245 1742, mika.marin@mpk.fi

Kurssikalenterissa avoimet kurssit

7.5.	Arkiturvallisuus, varautuminen ja maanpuolustuksen teemapäivä	Jyväskylä
21.–22.05.	Maanpuolustusnaisten Liiton 31. valtakunnallinen METSO-jotos	Saarijärvi
18.–23.05.	METSO-jotos, tuki- ja huoltokurssi	Saarijärvi
10.–12.06.	Etsintä ja pelastusharjoitus (SAR KESKI-SUOMI22) on viranomaisten yhteistoimintaharjoitus Suomen Lentopelastusseuran kanssa	Tikkakoski
10.–12.06.	Suomen Pelastuskoiraliiton (SpeKL) -harjoitus on osa SAR Keski-Suomi -harjoitusta	Tikkakoski
09.–13.06.	Etsintä ja pelastusharjoituksen (SAR KESKI-SUOMI22) tukikurssi	Tikkakoski
10.–12.06.	Ilmapuolustuksen ja intin perusteita varusmiespalveluksessa kiinnostuneille naisille	Tikkakoski

Kohdennetut kurssit sitoutuneille kouluttajille ja Ilmavoimien reserviläisille: mpk.fi/ilmapuolustuspiiri
mm. LKP, SPOL, TRA, ICCS, ammunnanjohtajien näytöt, sisäammuntasimulaattorin kouluttajakoulutukset

HÄMEEN MAANPUOLUSTUSPIIRI Tikkakosken koulutuspaikka mpk.fi/häme

Valmiuspäällikkö Aarne Markko +358 40 751 5233, aarne.markko@mpk.fi
Koulutuspäällikkö Pekka Nieminen +358 50 544 0503, pekka.nieminen@mpk.fi

19.–20.03.	FAITTERIT -soittoleiri, Tikkakoski	15.–18.04.	Söduri-proov 2022, Viljandi
20.–20.03.	Hiihtomarssi 50km (20km) Jyväskylä	22.–24.04.	Taisteluensiapu 1./2., Tikkakoski
26.03.	MPK Tikkakosken ja PAIKP koulutuksen suunnittelu 1/2022, Tikkakoski	22.–24.04.	Räjähdetietoisuus 2 (CIED), Tikkakoski
09.04.	Komendantin cup 1/2022, Jyväskylä	23.04.	TRA1 -kouluttajapäivä, Äänekoski
13.–15.05.	Kurssinjohtajan kurssi, Tikkakoski	13.–15.05.	Taistelu rakennetulla alueella 1 (TRA1), Äänekoski
13.–15.05.	Kurssiväpelin kurssi, Tikkakoski	27.–29.05.	Taistelupelastaja 2/2 -kurssi, Tikkakoski
		10.–12.06.	Reservinjohtaja 1 (Syväjohtaminen), Tikkakoski

MPK:N VALTAKUNNALLISET VERKKOKURSSIT mpk.fi/koulutukset/verkkokoulutus

Kansalaisen kyberturvallisuus -verkkokurssi – turvallisempaan toimintaan digiympäristöissä.

Tutustu esittelyyn mpk.fi/ajankohtaista/digiturvallisuutta-verkossa ja tule opiskelemaan!

Katso paikalliset kurssit osoitteessa www.mpk.fi - koulutuskalenteri - valitse yksikkö kohdasta Tikkakoski tai Luonetjärvi – Hae. Voit hakea koulutuksia myös aihealueiden mukaisesti, jolloin näet koko valtakunnallisen tarjonnan. Kurseille ilmoittautuminen on mahdollista ainoastaan niille henkilöille, jotka ovat luoneet itselleen käyttäjätunnuksen MPK:n tietojärjestelmässä www.mpk.fi kohdasta kirjaudu. Koronapandemian osalta Ilmasota-koulun alueella noudatetaan puolustusvoimien antamia määräyksiä ja MPK:n antamia ohjeita.

Kurssikalenterit päivittyvät koko ajan!

Tarjolla kursseja nuorille, paikallisjoukoille ja muille kohderyhmille.

www.mpk.fi

**Valmistu tietotekniikan ja
digitalisaation ammattilaiseksi.**

Hae opiskelemaan IT-alaa Jyväskylän
yliopistoon yhteishaussa 16.-30.3.2022.
Voit valmistua kauppatieteiden tai
filosofian maisteriksi tai diplomi-insinööriksi.

> **JYU.FI/HAE**

Lisätietoa Opintopolusta hakusanalla itjkl-k2022.

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Markku Metsäpelto Ilmapuolustuspiirin valmiuspäälliköksi

Valmiuspäällikön tehtävänä on tukea ilmapuolustuspiirin koulutuspäälliköiden ja sitoutuneitten kouluttajien ja toimijoiden toimintaa järkevällä ennakkosuunnittelulla ja yhteydenpidolla puolustusvoimien suuntaan. Valmiuspäällikkö vastaa mm. valtakunnallisten harjoitusten läpivienneistä.

Lue lisää ksmaanpuolustaja.fi -sivulta Marku Metsäpellon ajatuksista ja tulevasta SAR Keski-Suomi22 etsintä- ja pelastusharjoituksesta.

Yritys kehitys

www.yrityskehitys.com

**KOTIMAINEN
TJ-Katsastus.fi**

Leppävesi

Hallaperäntie 8
050 433 4245
ma-pe 9.00-17.00

Jämsä

Pietiläntie 8
050 345 8690
ma-pe 8.00-16.00

Muurame

Setäläntie 3C
050 523 0339
ma-pe 9.00-17.00

Vaajakoski

Haapaniementie 1
050 544 1099
ma-pe 9.00-17.00

24/7 autopesu Muuramessa

MYÖS SUURTEN PAKETTIAUTOJEN PESUT

Yhdessä olemme enemmän.

Yrittäjät

yrittajat.fi/liity

HandsOn Oy

Automaatiokaupan palveleva ammattilainen

HORMEL

Puh. (014) 338 8900, www.hormel.fi, e-mail: hormel@hormel.fi

seltimil
tietoliikennepalvelut

• VALOKUITUYHTEYDET • KONESALIPALVELUT
www.seltimil.fi - Pertti Salmijärvi - p. 050 591 9305

**HIKOILE,
HYMYILE,
HULLAANNU!**

MAKUNAUTINTOJA
monipuolinen ravintolamaailma

POLSKI KYLPYLÄSSÄ
aina majoituksen yhteydessä

TANSSIT NELJÄNÄ ILTANA VIIKOSSA
sekä Apollo Barissa karaokea

LÄHELLÄ
vain 25 min. Jyväskylästä!

PEURUNKA.FI
PEURUNGANTIE 85, LAUKAA

Jousmäki

Taksikyydit ja tilausajot tarpeesi mukaan aina
50-paikkaiseen linja-autoon asti.
Myös pyörätuoli- ja parikuljetukset.

www.jousmaki.fi

Viitasaaren Seutu -lehti uutisoi 5.3.1942 muutama päivä aiemmin tapahtuneesta sankarivainajien siunaustilaisuudesta.

Sankarihautaus Viitasaarella 1.3.1942

Kauko Ikäheimonen

Omaisia ja saattoväkeä saapui hevoskyydillä rekilasteittain. Haapasaaren (Kirkkosaari) rantametsät ja ranta-alue oli täynnä puihin kiinnitettyjä hevosia. Kirkko oli täynnä ja osa saattoväestä jäi ulkopuolelle. Kirkon ovet olivat auki, jotta tilaisuus kuului ulos.

Tilaisuudessa siunatut olivat pääosin tilapäishaudoista kotipaikkakunnalle siirrettyjä sankarivainajia. Karjalan Armeija antoi ennen hyökkäystä 1941 käskyn haudata kaikkikaatuneet tilapäisiin kenttähautoihin.

Jalkaväkirykmentti 50:n kaatuneista vastasi hyökkäysvaiheen aikana 20. Kaatuneiden Evakuointikeskus, joka haudasi vainajia Tuupovaaraan 147, Korpiselkään 289, Suistamon Aletun Ulmalahteen 114, Pitkärantaan 62, Loimolaan 323 ja Salmin kirkolle 1640.

Tilapäishautojen purku ja kotiin siirrot alkoivat sään kylmettyä 18.9.1941 ja saatiin päätökseen 14.2.1942.

Juha Vimperi

Talvisodan päättymisen muistopäivän seppeleenlasku Taipaleen patsaalle Jyväskylässä 13.3.2022. Seppelipartiot ja maanpuolustusjärjestöjen lippulinna valmiina kunnianosoitukseen.

Siellä jossakin

He sanovat: siellä jossakin -, kun puhuvat he meistä ja rukoilevat puolestamme illoin, ett' yhä täällä jaksaisimme taistella ja seistä - mut kukaties jo vainait' oomme silloin.

Me sanomme: siellä jossakin -, kun muistelemme heitä, niin kaukaista on kaikki kotopuolla. Ei meillä entiselämää, ei meillä paluuteitä - vain heidän vuokseen taistella ja kuolla.

Yrjö Jylhä

Sotahistorian retki Viroon - ilmoittaudu 30.5.2022 mennessä

Keski-Suomen reservipiirien ja Tourulan Kiväärিতেhtaan Perilliset ry:n sotahistoriallinen matka Viroon järjestetään tulevana kesänä 1.-3.7.2022 (pesu). Matkan teemoina ovat I Suomalaisen vapaajoukon merkittävä panos Viron vapaussodassa 1919 sekä Narvan rintaman tapahtumat vuonna 1944.

Viron vapaussotaa ja suomalaisten osallistumista käsittelevä osuus alkaa Tallinnan liepeiltä. Etenemme itää kohden I Suomalaisen vapaajoukon jäljissä. Tutustumme sodan alun vaiheisiin ja suomalaisten osuuteen aidoilla tapahtumapaikoilla. Rakveressa tapahtuvan yöpymisen jälkeen jatkamme saman teeman puitteissa aina Narvaan saakka, jossa vapaussodan osuus päättyy.

Narvasta aloitamme vuoden 1944 osuuden. Tutustumme toisen maailmansodan taisteluihin Narvan rintamalla sekä Sinimäillä tutustuen myös Sinimäkien museoon. Peilaamme Sinimäkien tapahtumia Karjalan kannaksen tapahtumiin samana kesänä. Pohdimme samalla, mikä vaikutus Suomelle noilla meillä vähemmän tunnetuilla, mutta maamme kohtalon kannalta erittäin tärkeillä taisteluilla oli. Yöksi palaamme Rakvereen.

Matkan kolmantena päivänä pysähdymme Tallinnassa. Tallinnan osuuden teemana on vapaus ja mitä sen menettäminen on virolaisille merkinnyt. Käymme kommunismin uhrien muistomerkillä Maarjamäellä, sekä Patarein vanikilamuseossa. Itse Tallinnaan

tutustumme opastetulla kiertoreitillä ja halukaille on tarjolla vielä opastetut kävelyretki Tallinna vanhaan kaupunkiin. Tallinaan on varattu myös aikaa ostoksille ja omaehtoiselle tutustumiselle.

Oppaina ja matkanjohtajina toimivat sotakamreeri, reservin toiminnanjohtaja Tapio Paappanen sekä TKP:n puheenjohtaja Heikki Rahikainen.

Hintaan sisältyy:

Bussikuljetus Pohjolan Matkan bussilla matkaohjelman mukaan. Laivamatkat kansipaikoin, meno Eckerö/Finlandia, paluu Tallink/MyStar. Menomatkalla buffet- aamiaisen laivalla. Majoitus Rakveressa 2 yötä Aqva Hotel & Spa, 2-hengen standard-luokan huoneissa. Hotellin allasosaston, saun

nakeskuksen ja kuntosalin käyttö. Buffet-aamiaisen hotellissa x 2. 3-ruokalajin päivällinen hotellissa x 2. Sisäänpääsy ja opastus Sinimäkien ja Patarein museoihin. Opastettu kiertoreitti Tallinnassa.

Lisämaksusta: 1hh huone 90€ Kävelyretki Rakverin linnoitukseen: 18 €/henkilö, (edellyttää vähintään 15 henkilön ryhmää, kesto 1,5 tuntia suomenkielinen opastus, sisäänpääsylimpi ja tervetulo-drinkki).

Matkan hinta 30 lähtijällä on 390€/hlö.

Lisätietoja antavat Tapio Paappanen, tapio.paappanen@nic.fi 0400 626695 Heikki Rahikainen, tktptry@gmail.com 040 5145495

Vapon ja Suomen tarinat liittyvät saumattomasti yhteen.
Suomen taistellessa itsenäisyydestään Vapolla oli merkittävä
rooli Suomen huoltovarmuuden ylläpitämisessä.

Sama yhteistyö jatkuu edelleen.

www.vapo.fi

Part of Neova Group

Reserviläiset paikallispuolustusta harjoittelemassa

*Päätoimittaja
 Tapio Paappanen*

Maavoimat harjoittelivat paikallispuolustuksen tehtäviä 26.2.–11.3.2022 eri puolilla Suomea. Harjoittelulla kehitettiin paikallisjoukkojen valmiutta paikallisiin taistelu- ja suojaustehtäviin osana laajempia puolustustoimia sekä varmistettiin viranomaisyhteistyön sujuvuus häiriötilanteissa.

Viikoilla 9-10 järjestettiin kuusi paikallispuolustusharjoitusta eri puolilla Suomea. Harjoituksiin osallistui varusmiehiä, reserviläisiä ja Puolustusvoimien henkilökuntaa sekä useita eri viranomaisia. Puolustusvoimista mukana oli noin 3 800 henkilöä.

Koko maan kattavan paikallispuolustuksen ytimen muodostavat paikallisjoukot,

joihin kuuluu reserviläisiä sekä Puolustusvoimien henkilökuntaa. Paikallisjoukkojen suorituskvyyllä mahdollistetaan Maavoimien operatiivisten joukkojen käyttö, turvataan joukkojen perustaminen, suojataan yhteiskunnan tärkeät toiminnot sekä ehkäistään häiriötilanteiden leviäminen laajemmalle alueelle.

-Paikallispuolustusharjoituksissa hyvin alueensa tuntevat, aktiiviset reserviläiset pääsivät yhdessä muiden joukkojen kanssa harjoittelemaan tehtäviään monipuolisesti ja nousujohteisesti, kerrottiin Maavoimien Esikunnasta.

Talvisodasta:

Hyökkäys Koukunniemeen joulukuussa 1939

Kimmo Sorko

Vielä 1980-luvulla sotien 1939-1945 veteraaneja oli elossa yli 300 000, ja heillä oli muistivastossaan valtava määrä tapahtumia ja sattumuksia, jotka olisi voitu tallentaa muistiin kirjallisesti. Tietenkään kaikki eivät olleet valmiit kertomaan kokemuksistaan tavuaan – jokaisella oli tähän omat hyvät syynsä. Mutta kertoja olisi vielä ollut ehkä 200 000 miestä. Aika, mainittu vuosikymmen, saatettiin tulkita neuvostovastaisuudeksi, ja jos sellaisen maineen sai, oli se henkilölle paha juttu.

Onneksi oli miehiä ja naisia, jotka antoivat piutpaut ulkopoliitikalle ja jututtivat sodan kokeneita miehiä ja mikä tärkeintä, kirjasiivat kuulemansa paperille. Eräs oma-aloitteinen kokemusten tallentaja oli alun perin karstulalainen, nykyään Äänekosken Huutomäessä eläkeläisenä asuva maanviljelijä Taisto Poikonen. Hän haastatteli useitakin Karstulan talviajajatkosodan veteraaneja. Suurin osa pitäjän miehistä taisteli talvisodassa Taipaleen loholla, eräällä aikansa vaarallisimmalla seudulla, ja sen seurauksena Karstula onkin yksi eniten miehiään talvisodassa menettänyt kunta.

Matti Saramäki kertoo

Poikonen haastatteli reservin ylikersantti Matti Saramäkeä 10.11.1980, joka 1939-1940 palveli alikersantin arvossa everstiluutnantti Armas Kempin rykmentin (JR 30/21) I. Komppanian päällikön taistelulähettiläupseerina, jossa sotavirassa hänellä oli tavallista sotilasta hieman parempi näköala tapahtumiin. Vuoden 1980 aikana Saramäki oli täytännyt 70 vuotta ollen hyvämuistinen eläkeläinen. Saramäki oli tyyppiesimerkki reserviläisestä, joka syntyi ennen vuotta 1910: talvisotaan 35-vuotiaana, jatkosodan alku Jalkaväkirykmentti 50:n Kranaatinheittikomppaniassa, kotiutus iän

perusteella vuoden 1942 alussa, uudelleen riviin krittisenä kesänä 1944 sijoituspaikkana nyt Jalkaväkirykmentti 6 ja lopullinen kotiin pääsy marraskuussa 1944.

Hyökkäys Koukunniemeen

Jutturupeamasta Poikonen sai aikaan 40 liuskaa autenttista tietoa sekä talvi- että jatkosodasta. Talvisodan Taipaleesta oli riittänyt kerrottavaa. Tässä kuvataan Kempin rykmentin I Pataljoonan, Saramäen oman joukko-osaston hyökkäystä vihollisen yllättäen miehittämään Koukunniemeen. Operaatioon osallistui myös II Pataljoona sekä Metsäpirtin osasto. Vastassa oli Puna-armeijan Jalkaväkirykmentti 19.

Kempin rykmentti perustettiin ja aseistettiin Keuruulla. Kun yksiköt olivat täysivahvuiset, jäi vielä miehiä yli, ja heidät päästettiin koteihinsa, mutta kutsuttiin riviin ja rintamalle parin kuukauden päästä, joulukuussa 1939.

Kiviniemestä Taipaleen takamaastoon

Aluksi rykmenttimme oli Kiviniemen loholla, mutta siirrettiin sitten Taipaleen lohkon takamaastoon. Jotkut miehet olivat kirjeissään kotiin maininneet olinpaikkamme, joten oletimme sen olleen siirron syy uudelle alueelle. Pataljoonamme sijoitettiin kolmitaloiseen Rahkajärven kylään, joten valtaosa asui teltoissa. Ympäröivä männikkö oli hyvin hoidettu, jopa kaunis.

Joulukuun 6. päivänä itenäisyysjuhlaa viettäessämme paikalle kiiruhtaneen lähetin käsky vei lähes koko rykmentin Taipaleen lohkolle. Matkaan läksivät I ja II Pataljoona. III Pataljoona oli vielä Kiviniemen sillanpään varmistuksessa.

Meille kerrottiin, että tehtävämme olisi karkottaa Koukun-

niemestä sinne samana päivänä yllättävästi päässeet viholliset. Oli säkkipimeää ja matkaa noin 25 kilometriä, liukkaat tiet ja kaikki tavarat repussa. Marsi väsytti meidät aika pahoin, mutta siitä huolimatta 7.12. päivän aamuvarhaisella saavuimme Taipaleen lohkon Kirvesmäelle, käskettiin hyökätä. Yhtään henkeä ei annettu vetää. Päällikköme luutnantti Östelä vaikutti hermostuneelta. Ennen toiminnan alkua ohitimme etulinjasta muutaman kilometrin päässä olleen Jyväshovin esikunta-alueen, jota kuvittelimme laajaksi toiminnan alueeksi, jonka keskellä seisoi hieno kartano, sotilaskäytössä nyt, nyt yllätykseksemme Jyväshovi olikin vain pienehkö vanha riihi, siihen Kirvesmäen kyläkunnan alueelta siirretty. Sieltä kuitenkin everstiluutnantti Armas Kemppi johti rykmenttiämme.

Neljään jonoon

Kirvesmäellä Östelä laittoi komppaniamme hyökkäämään neljässä jonossa. Ainakin meidät käskettiin siihen muotoon, jono per joukkue.

Meillä ei ollut mitään tietoa yleistolanteesta, menimme vain, ja melkein heti päällikkö Östelä haavoittui pahasti lonkkaan. Hän kuolikin vuoden 1940 alkupuolella sotasairaalaan. Kuolettava luoti ammuttiin Ukosen talon tallin ylisiltä, jota kukaan ei osannut tutkia. Puna-armeijan miehiä oli siis melkein keskellä meitä. Samoin kaatui Östelän henkilökohtainen lähetti Tamminen, joka sanoi ennen hyökkäystä: ”ettei ryyssä osaa ampua”.

Etenimme syvemmälle Koukunniemeen, ohi Läämäen talojen kohti etelää. Se meno oli aikamoista, ryvettiin metsässä märässä lumessa ja joukot menivät nopeasti aivan sekaisin. Luoteja alkoi viuhua tiheämmin ja osa meistä arveli, että taakaakin omat ampuvat.

Pataljoonan komentaja majuri Sohlo liukui seassamme eikä hänelläkään tuntunut olevan selvää kuvaa mitä pitäisi tehdä ja missä ja kuinka vahva vihollisvoima on. Komentaja ”sohlasi” vähän miten sattuu.

Vihdoin vihollinen vastassa

Sitten aloimme havaita vihollisia. Metsän reunassa heitä seisoiko joukko, eivätkä heidän tuntuneet tietävän olemmeko me omia vai vieraita. Sitten kun joukkueenjohtajamme meni huutamaan tunnussanaa, kielloistamme huolimatta, syöksivät vihollissotilaat heti aseisiin tulen avaten. Meidän olisi ollut mahdollista niittää koko punaporukka paikoilleen, mutta huuto pilasi kaiken. Siitä taistelu kiihtyi.

Minulla oli mukana kotoa ottamani suojeluskuntakivääri, jolla kyllä osui, se oli tarkka kuin mikä. Joukkueessamme oli myös Lahti-Saloranta –pikakiväärejä, mutta malli oli niin tiiviisti tehty, ettei se toiminut moitteetta kuin Eino Kantasen kädessä. Hän piti aseestaan erittäin hyvää huolta, puhdisti sen perusteellisesti jokaisen taistelun jälkeen. Kantanen teki sodassa 20 miehen työn. Sen sanoin monelle sotien jälkeenkin.

Hikinen tulikaste

Koukunniemen tulikaste oli hikinen urakka vaikka keli oli kolea. Ruokaa tai lämmintä teetä tai kahvia ei saatu missään vaiheessa.

Sillä tavalla kului pimeä talvipäivä. Menimme noin 10 tunnin aikana ehkä parin kilometrin syvyyteen Koukunniemelle. Sitten joskus iltapäivällä tai illalla pimeän jo laskeuduttua saapui käsky vetäytymisestä pääpuolustuslinjalle. Komppaniamme ja kaiketi koko pataljoonamme tuli linjalle kuka mistäkin kaikki eri aikoihin.

Kyllä oli pataljoonamme haljalle mennyt. Aaro Poikonen kantoi konekiväärin varsinasta aivan pystyssä, jolloin kompanian päällikkö luutnantti Palho sanoi hänelle, että pitäisi välillä lyödä maihin, sillä kuulia vihelteli tavan takaa ohitsemme. Aaro murahti vastaukseksi ”mitä perkele tässä semmoista enää”.

Kyllä vastahyökkäyksemme epäonnistumisen syy oli kokemuksen puute niin johdossa kuin rivimiestasollakin. Liikuumme silloin kuin arat lampaat. Saimme levätä 10 vuorokautta ja sitten komennettiin etulinjaan Kirvesmäelle. Siitä alkoi osaltamme tosi talvisota.

Matti Saramäki (oik.)
tyttärensä yo-päivänä.

JR 30:N VASTAHYÖKKÄYS KOUKUNNIEMEEEN 6.-7.12.1939

MUODOSTUI KIRVESMÄEN ETULINJA
Majuri Jaakko Sohlon 1 Pataljoonan
2. Komppanian päällikkönä toimi
Luutnantti Yrjö Jylhä.
Hyökkäyksessä kaatui häneltä
22 Soinin miestä.

Ltn Yrjö Jylhä

*"Talvipäivä puolella on vasta, hyökkäystä ei,
vain tykkitulo: viuhuu sirpaleet ja roiskuu multa.
Alla maan on tyyntä, kodikasta:
haavoissaan vaan joku hiljaa huokaa:
veljet, vesitikka tuokaa –"*

Vihollisen 6.12.1939 valtaama Koukunniemi pysyi puna-armeijan hallussa koko sodan ajan. Niemestä tuli sille erinomaisen, osin metsien suojaama hyökkäyksien lähtöalue ja parinkymmenen patterin asema-alue. Sinne rakentui talven 1939-1940 aikana oikea korsukaupunki. (JR 30:n tilanne: Tapio Paappanen, karttapohja kirjasta Sorko-Seppänen: Kempin rykmentti)

Keski-Suomen Maanpuolustaja

Lehti on Keski-Suomen reserviupseeri- ja reserviläispiirin tiedotuslehti. Se uutisoi pääsääntöisesti piirien alueen maanpuolustusta-pahtumia. Lehteä ei voi tilata. Se sisältyy jäsenen suorittamaan jäsenmaksuun.

Keski-Suomen Maanpuolustajan seuraava numero 2/2022 ilmestyy kesäkuussa viikolla 25.

Aineistot päätoimittajalle 31.5.2022 mennessä.

Osoitteenmuutokset:

RUL:

jasenasiat(at)rul.fi,
puh. 09 405 62011

RES:

jasenasiat(at)reservilaisliitto.fi,
puh. 09 405 62010

Julkaisijat:

Keski-Suomen reserviupseeripiiri ry
Keski-Suomen reserviläispiiri ry

Päätoimittaja:

Tapio Paappanen, Vitsakuja 3,
42700 KEURUU
Puh. 0400 626 695
Email: paatoimittaja(at)ksrespiirit.fi

Ilmoitusmyynti ja markkinointi:

Veijo Mononen, puh. 040 744 1444
Email: veijo.mononen(at)gmail.com

Sivunvalmistus- ja taitto:

Tapio Paappanen Ky, Vitsakuja 3,
42700 KEURUU

Painopaikka:

Sata-Pirkan Painotalo Oy, Pori

Kansikuva:

Oltermannin hiihdon lähtö
Tapio Paappanen

Lehden avustajia:

Hannu Karjalainen, Valkeakoski
Martti Porvali, Jyväskylä
Jukka-Pekka Suutarinen, Jyväskylä
Kimmo Sorko, Saarijärvi
Panu Moilanen, Jyväskylä
Perttu Hietanen, Korpilahti
Matti Hyvärinen, Korpilahti
Väinö Mononen, Eno

Keski-Suomen reserviupseeripiiri:

Toiminnanjohtaja Tapio Paappanen
Email:
reserviupseeripiiri(at)ksrespiirit.fi
reservilaispiiri(at)ksrespiirit.fi

Piiritoimisto:

Gummeruksenkatu 7
40100 Jyväskylä

Piirien verkkosivut ja Facebook:

www.ksrespiirit.fi
Verkkotoimittaja Juha Hyvärinen
Email: verkkotoimittaja(at)ksrespiirit.fi

Piirien puheenjohtajat:

Reserviupseeripiiri:

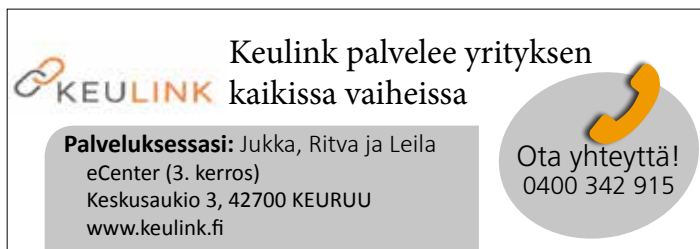
Mika Pakkanen, Jyväskylä,
puh. 040 500 7642

Reserviläispiiri:

Perttu Hietanen, Korpilahti,
puh. 040 507 1684

Piirien taloudenhoitaja:

Nina Pakkanen
nina.pakkanen(at)elisanet.fi

KAKKONEN-YHTIÖT

vitreo

Challenging city spaces

www.vitreo.fi office@vitreo.fi

**RAMIN
VI JA RAUTA Oy**

Aatulantie 36

44200 Suolahti

puh. (014) 548 0200, fax 014-541 875

www.raminlvijarauta.fi

ENERGIA
keuruun sähkö • lämpö

**SÄHKÖÄ JA LÄMPÖÄ
KESKI-SUOMEN SYDÄMESTÄ**

www.keuruunenergia.fi

Taipaleen 1617 Tila

Luonnonmukaisesti kasvatettua naudanlihaa.

Majoitusta rauhallisissa rantamökeissä ja piha-aitoissa.

info@taipaleentila.com www.taipaleentila.com 014 856 316

**KESKI-SUOMEN
KAUPPAKAMARI**

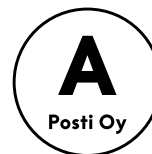
- kiinteistöoikeus
- riitojen ratkaisu • työoikeus
- perhe- ja perintöoikeus

www.urtti.fi 0400 565 361

jamk | Jyväskylän
ammattikorkeakoulu

Luova suunnannäyttäjä.
Uuden sukupolven korkeakoulu.

Posti Green

Turvallista palvelua 24/7

K2 TURVAPALVELUT
www.k2turvapalvelut.fi
24/7 päivystys
0100 5248 (2,50 €/puhelu + alv 24 %)

Hälytyskeskus

- Valvontaa yli 3 000 kohteessa, yli 700 kameralla
- Turvahälytysvalvonta
- Hälytyskuvavalvonta
- Palolinjojen valvonta

Kiinteistövalvomo

- Etähallintaa ja energiatehokkuutta yli 300 kohteessa
- Hälytysten arviointi ja toimenpiteet etäkäytöllä 24/7
- Energiatehokkuuden ja olosuhteiden optimointi
- Prosessien toiminnanvarmistus

Call Center

- Vastaanottaa yli 13 000 palvelupyyntöä kuukaudessa
- Valtakunnallinen palvelukeskus
- Palvelupyynnöt eri kanavista, kirjaus asiakkaan järjestelmiin
- Kiinteistötietojärjestelmä (huoltokirja) asiakkaalle

INFONIA
Tiloja *sinulle*
www.infonia.fi

isoweli
PART OF FRENDY

**OIKEAT TYÖKALUT
YLLÄPITOON**
Helppokäyttöinen ohjelmisto ylläpidon tueksi.
<https://eners.fi>

tieto-akseli
Arvon asiantuntijasi.
Taloushallinto | Palkanlaskenta | HR-palvelut | Tilintarkastus | Yritysjärjestelyt